

MAGYAR LAJKA

4 lei

Taxa postală plătită
aprobării Dir. Gen. P.

Ramaszetter Róbert urnak
Disztér 1-2. BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 101 (1543) szám * Vasárnap, 1937 június 6

Főmunkatárs:
dr Gyűrűs Elemér

Kedvező fogadtatásra talált Berlinben a spanyol ellenőrzés ügyében készült angol jegyzék

A németek feltételekhez kötik az ellenőrző bizottságba való visszatérést. — A valenciai kormány is jegyzéket készített az aimenai rendszabályok miatt

Berlinből jelentik: A spanyol ellenőrzés fokozottabb kiszélesítése érdekében készült angol javaslat kedvező fogadtatásra talált Berlinben. Illetékes helyen egyelőre teljes tartózkodást tanúsítanak és nem nyilatkoznak a javaslatról, melynek tanulmányozása még folyik. Politikai körök remélik, hogy az angol kormány kezdeményezése nem marad eredménytelen és hangoztatják, hogy Németországban nem fog mulni a régi ellenőrzés rendszerének helyreállítását.

A német sajtó is kedvezően fogadja az angol javaslatot, de hozzáteszi, hogy a legelőnyösebb feltétel, mely mellett Németország visszatérhetne a benemavatók bizottságba, csak az lehet, hogy az ellenőrzésben résztvevő német hadihajók a köztársasági részről jövő minden támadásra támadással válaszolhatnak.

TAVBESZÉLŐ TANÁCSKOZÁSOK BERLIN ÉS RÓMA KÖZÖTT.

Párizsból jelentik a „Journal“ berlini jelentése szerint német hivatalos körök csak akkor foglalnak végérvényesen állást a spanyol partok fokozott ellenőrzésére vonatkozó angol javaslat ügyében, ha német hadihajók már spanyol vizekre érkeztek. Párizsban valószínűnek tartják, hogy Berlin nem veti el az angol indítványt, hanem külön javaslatokat is terjeszt elő.

A „Matin“ római jelentése szerint az olasz

Megható jelenetek Mola tábornok temetésén

Burgosból jelentik: A szerencsétlenül járt Mola tábornok temetése szokatlan arányú tüntetéssel fejlődött. A koporsó nem volt látható a koszorúk és virágok hatalmas tömegei között. A tábornok két szárnysegéde és a hadsereg tisztjei álltak díszőrséget a koporsónál. Valamennyi ház gyászba öltözött. Az utcákat, amelyeken a temetési menet elhaladt, sűrű embertömeg lepte el. A koszorúkkal megrakott koporsót négyesfogat húzta. A Vierge de Maria templomnál Franco tábornok megállt legkiválóbb hadvezére koporsójánál és a hadsereg

és az önkéntes alakulatok díszszázadai díszmenetben vonultak el előtte. A koporsót ezután Pamplonába szállították, ahol az elhunyt tábornok családjáé. A közbeeső falvakban és városokban minden házon gyászlobogó lengett.

Mola tábornokot felesége és négy gyermeke gyászolja.

Hitler, német birodalmi vezér és kancellár megleghangú részvétlét intézte Franco tábornokhoz, a nemzeti hadsereget ért súlyos veszteség miatt.

A dán külügyminiszter látogatása Berlinben

Berlinből jelentik: Munch dán külügyminiszter Berlinbe utazott. A külügyminiszter látogatását jólétesült körök Németországnak az a szándékával magyarázzák, hogy Berlin az északeurópai államok úgynevezett oslói blokkját el akarja szakítani Angliától. Németország ugyanis az utóbbi időben erős idegenkedéssel figyelte a túlnyomóan demokrata államokból álló oslói blokk erős angol rokonszenvét. Jólétesült berlini körök értesülése szerint a

svéd és dán kormány nem hajlandó arra, hogy Németország és Anglia versengésében az északi államok piacait illetően egyik vagy másik nagyhatalommal szemben lekööttséget vállaljon. Munch kiküldetése elsősorban annak hangsúlyozását célozza, hogy mindez nem jelenti azt, hogy Dánia politikai és stratégiai semlegességén kívül gazdasági téren ne lenne hajlandó Németországgal szoros összeköttetésbe lépni.

Vivódások a nemzeti munkavédelem körül

Az úgynevezett nemzeti munkavédelem megszervezése körül még mindig nem tudott létrejönni a kormány kebelén bejűl se a kellő megállapodás. Legutóbbi híreink szerint Pop Valér iparügyi miniszter ragaszkodik ahhoz, hogy a magánvállalatok alkalmazottainak nemzetiségi megoszlásában bizonyos százalékszámokat rendeltőtvénnyel kötelezővé tegyen. Ezek szerint a nemzetiségek által alapított és fenntartott vállalatokban is az alkalmazottak 75 százaléka fajromán lenne, s a többi 25 százalékon a többi nemzetiségek osztozhatnának. Amelyikben jelenleg más a megosztás a nemromán elemek javára, ott megfelelő eltolások alkalmazásával ezek a nemrománok a vállalatokból távozni kényszerülnének, hogy helyüket fajrománokkal lehessen betölteni.

Ez az alaptörvénymódosító törvény nélküli is már bizonyos gyakorlati alkalmazást kapott egyes helyeken, s az iparügyi és gyárfelügyeleti hatóságok nyomós befolyásokkal igyekeznek a vállalatokat rávenni, hogy a mondott nemzetiségi arányszámokat az emberek munkához juttatásában megvalósítsák. Természetesen az ilyen új munkaosztás folytán az addigi munkások egy részét, sőt esetleg túlnyomó nagy részét el kell bocsátani. Tehát ebből ugyanolyan arányú munkanélküliség áll elő a népkisebbségek sorában, ami ezeknek a népkisebbségeknek a társadalmi viszonyait, s megszokott foglalkozási rendjét zavarja meg igen végzetesen. A munkanélküliség ilyen új hulláma felferődésére lapunk már egy évvel ezelőtt vezércikkben mulatott rá, s minden nemzetiségi kérdésen túl az egész országot érdeklő társadalmi kérdésként fejtette ki, hogy kerülni kell minden intézkedést, mely új munkanélküliséget okozhatna.

Ugyanezt a belföldi vonatkozást a kormányzat egyes szakkörökben is megfontolják. Legutóbb például az állam egyik magasabb-rangú gazdaságpolitikai tisztviselője, Faur Livius iparügyi felügyelő írt tanulmányt „A gazdasági élet romanizálása“ címén, s ebben bíráló álláspontra helyezkedik a gyári és iparügyi magánvállalatokra szabandó nemzetiségi arányszámok dolgában. A bíráló megjegyzések között megemlíti, hogy a fajrománok ipari foglalkozásba terelésének nagyobb arányszáma végett a román földművest mesterségesen kimozdítják falusi földjéből és proletárrá teszik. Viszont ugyanakkor a népkisebbségekhez tartozó ipari munkásrendnek egész tömegeit egyszerűen munkanélküliekké teszik. „Ezt a kérdést az állam vezetőinek komolyan végig kell gondolniok.“

Lehetséges, hogy ez a belföldi vonatkozást megfontolás is vezeti a miniszterelnök, mikor még mindig vonakodik a Pop Valér miniszter terveit elfogadni, bár ez az utóbbi már lemondással fenyegetőzik. De sok olyan jel is mutatkozik, hogy külföldi vonatkozású nehézségek és aggodalmak támadtak, melyek a magánvállalatok önrendelkezési jogát veszélyeztetve látják a nemzetiségi arányszám törvénybeli erőltetése miatt. Azán végül, de nem utolsósorban az is fontos, hogy a vállalatok munkás létszámába való beleszólás, onnan a népkisebbséghez tartozók kizorítása alkotmányellenes, amint azt már a törvényhozási véleményező tanács is az elmúlt parlamenti ülészakban világosan megállapította.

A megállapítás összefügg a jogegyenlőség kérdésével is, amelyet a nemzetközi jog szabályai szerint a Népszövetség véd a népkisebbségek javára. Pop Valér miniszter legutóbb ebben a vonatkozásban keresett nyomatékosabb igazolást a maga számára. Utalt arra, hogy a csehszlovákiai szudéta németek hasonló arányszámú ipari foglalkoztatás kérdésében panaszszal fordultak a Népszövetséghez, s a Népszövetség a panaszt elutasította. Külső látszat szerint ez az elutasítás csakugyan megtörtént, de nem azért, mintha ezzel a Népszövetség a nemzeti irányszám erőltetését helyeselni akarta volna. A panasz az volt, hogy Machnik csehszlovák hadügyminiszter a szudétanémetek vállalatának megrendelésekben való részesítését attól tette függővé, ha ezek a vállalatok a maguk német alkalmazottai jórészt elbocsátják. A panasz beadása után azonban a csehszlovák kormányzat azt a rendelkezést hatályon kívül helyezte, s a Népszövetség ilyen körülmények között csak azt állapíthatta meg, hogy a panasz immár tárgytalan. Az elutasítás tehát e tárgytalanság okából történt, ami egész világosan azt jelenti, hogy amennyiben a csehszlovák kormány az illető intézkedést vissza nem vonja, úgy a Népszövetségnek a panaszt alaposnak kellett volna minősítenie. A csehszlovák esetből tehát éppen az ellenkező következményt kell levonni, mint amit Pop Valér miniszter ur a maga nemzeti irányszám-terve javára levont.

Ezeknek az arányszám-kérdéseknek a mélyén mindenestre vannak igazságok, melyek megfontolásokat és újabb eligazodásokat kívánnak. De érezhetjük, hogy tulajdonképpen ez a kérdés van szóban: az ország különböző nemzetiségű társadalmi hogyan férhetnek el egymás mellett? Az ország többségi lakosságának természetes joga van, hogy a maga arányszáma szerint minden téren, s így a gazdasági téren is vezessen. Viszont azonban éppen olyan természetes jog, hogy a többi nemzetiségek is a maguk arányában szintén minden téren, s így gazdasági téren is érvényesüljenek. Van azonban életviszonyok, ahonnan a kisebb nemzetiségek teljesen kiszorultak, s így mintegy kiegyenlítés-képpen bizonyos megszokott foglalkozásokban a kisebbségek jutnak kiterjedtebb területekhez. Ha ezt most lefaragni akarják, akkor ismét más téren kell megtalálni a kiegyenlítést. Mindenesetre a dolgok mélyén nem annyira az egyes népi különbségek nemzeti és nemzeti irányszám kiélézése a lényeg, hanem az összes népi különbségek megélhetésének és békés társadalmi fejlődésének a szükséglete, lehetősége és gyakorlati szabadsága.

Ha így társadalmi oldaláról, az ország minden népének kenyérkeresete szempontjából, s a munkamegosztás és a munkaeredmények igazságos biztosítása érdekében kiindulva fogjuk fel a kérdéseket, ezzel jótékonyan megtszítul az előhaladás és kibontakozás útja a politikai szenvedélyektől. Jöjjenek össze az ország minden népének legjelesebb, legösszefoglalóbb lelki megbízottai, s állapotjanak meg abban, hogy milyen életterület az, amit egymás számára kölcsönösen biztosítanak. Ugy hisszük, hogy mindenik népnek a maga jellegzetes otthonterületén és nyelvi vidékein szükséges megfelelő termelési lehetőséget, kellő társadalmi fejlődést, munkabiztonságot és foglalkozási lehetőséget elérnie. Tehát nem országos arányszámok, hanem vidéki arányszámok szerint kell mindenütt megtalálniuk a maguk sajátosságos és hagyományokkal is megalapozott életfolyamatát. Ilyen alapszeme szerint legtermészetesebben kialakulhat az egyes népek egymás mellett elférésének legcélszerűbb és legigazságosabban alkalmazkodó rendszere.

A kormány az államé, az állam az ország minden népé. Mikor a kormány a nemzeti munkavédelem kérdésén vívódik, nem hagyhatja ki a számításból az állam egyik népének se az érdekeit. Hinnünk kell, hogy a sok vívódás ennek a fölismerésnek az erejét és áldását fogja megvalósítani, s az ország közvéleménye is ilyen fölismerés útján kibontakozik a nemzeti munkavédelem kérdésének mostani lázas állapotából. Igazságosság, méltányosság, a népek kenyérének kölcsönös megbeszélése lesz mindnyájunknak a megnyugtatója.

Az apostoli nuncius szombaton végiglátogatta a római katolikus intézményeket

Pénteken Beiuson és környékén időzött

A Szentatya követének látogatása katolikus lapjaink szerkesztőségében és a Szent László-nyomdában

Oradea. Saját tud. Cassulo András pápai követ oradeai látogatása során pénteken reggel a görög katolikus papnöveldeben mondott csendes szentmisét. Szentmise után rövid beszédet intézett a kispapokhoz.

Reggeli után dr. Frenju Valér görög katolikus püspök, Fiedler István római katolikus megyéspüspök, dr. Mikulás György görög katolikus nagyprépost, dr. Pop József saniobi apát, Zitzmann Ferenc, a római katolikus püspökség irodaigazgatója és Stan Gavril dr. papnöveldei tanár kíséretében, három gépkocsival elindultak Beius felé. Utközben Drăgesti és Popla községekben ünnepélyesen fogadták a nunciust és kíséretét. A gépkocsik a három főpappal és kíséretükkel előbb Finisre mentek, megtekinteni a görög katolikus püspöki uradalom halastavait. A halastavakhoz a püspökség kisvonatján tették meg az utat. A pápai nuncius nagy érdeklődéssel tekintette meg a halastavakat, majd kíséretével együtt a szabad ég alatt, az erdőben megebedelt.

Ebéd után Beiusra utaztak. Itt előbb a

görög katolikus templom előtt *Sălăgean* lelkész fogadta a vendéget, majd meglátogatták a görög katolikus tanintézeteket.

Ezután a római katolikus templomban volt ünnepélyes fogadtatás. *Hauler* Pál esperesplébános latin nyelven üdvözölte Cassulo András nunciust. A fogadtatáson megjelent *Kovrig* Gyula vascaui plébános és *Török* László segédlelkész is. A plébános üdvözlését latin nyelven köszönte meg a nuncius. A beszédet Fiedler István megyéspüspök tolmácsolta magyarul a híveknek.

A nuncius beszédében kiemelte azt, hogy mennyire megalapozta az oradeai hívek lelkes fogadása.

Ezután az apostoli nuncius pápai áldást osztott a híveknek, majd kíséretével visszaindult Oradeára.

Utközben Holodon volt kisebb fogadtatás. A magas vendég, a két főpásztor és kíséretük este 9 órakor érkezett vissza Oradeára és szük-körü vacsora után a Szentatya követe nyugovóra tért.

A római katolikus intézmények meglátogatása

A Szentatya követe a kispapok körében

Szombaton reggel fél 9 órakor a római katolikus papnövelde kápolnájába indult misézni Cassulo András pápai követ. A kápolna ajtajában Fiedler István megyéspüspök fogadta a nunciust, majd a papnövelde tanári kara nevében dr. Némethy Gyula prelátnak-kanonok a következő üdvözlő beszédet mondotta:

— Nagyméltóságú és Főtisztelendő Urunk! Kegyes eljövetele alkalmából mily szavakkal kezdenék szerény üdvözlésünket, ha nem a királyi szoltáros igével: Ezt a napot az Ur adta nekünk, örvendjünk hát s vígjunk azon.

— Örvendjünk és vígjunk. Bizonyára boldognak és szerencsésnek kell magasztalunk e szemináriumot, melynek tizenegy növendéke májusban kegyes főpásztorunk bőkezűségéből Rómába zárandokolt és Casteln Gandolfóban a szentséges atya lábához borult az apostoli áldását vehette: ma pedig az ő követe, Excellenciád jött közeink, mintha csak a szentséges atya látogatná meg alázatos fiait. Legyen hát ezerszer áldott Excellenciád jövetele; fogadja alázatos hódolatunkat, fogadja vallomásunkat, hogy mi a Szentszékek legengedelmessebb fiai vagyunk, kik szívünk minden rostjával ragaszkodunk „az üdvösség sziklájához”, Krisztus földi helytartójához. A mi szemináriumunk az Erzsébetet látogató Boldogságos Szűzhöz van címezve, neki ajánlván. Oh, látogassa meg a Bold. Szűz szentséges atyánkat az ő üdvözlőjével Naponként buzgó jóhással kérjük az isteni kegyességet, hogy a szentséges atya „későn térjen vissza az égbe s boldogan éljen hívei között”, lásson jobb időket „jainak fiait, békét Izraelben.” Kegyes Urunk! Excellenciád most országunk sok vidékét bejárja; eljött a mi egyházmegyénkbe s városunkba, amelyet Szent László király alapított s szentelt meg életével és halálával. Adja Isten, hogy Excellen-

ciád annyi imádságos munkája és fáradozása révén

*Quaeque te clamat generosa tellus
Servei aeternae fidei vigorem
Quae dedit princeps dabit ipsa semper
Roma salutem.*

(Mindaz a föld, amely hív téged, őrizze meg az örök hit erejét, Róma amint kezdetben, meg fogja adni mindenkor az üdvösséget.)

Ezután a Szentatya követe csendes szentmisét celebrált. Szentmise után pedig szentbeszédet intézett a kispapokhoz.

— Az uttól elfáradva, de mégis örömmel jöttem az egyház jövő reményeinek közé — mondotta az apostoli nuncius. — Nagy örömmel vettem tudomásul hogy tizenegy kispap az elmúlt hónapban Fiedler István megyéspüspök jóvoltából a Szentatya előtt Rómában tisztelegtetett.

— En az ő nevében most tulajdonképpen visszaadom ezt a látogatást, mert az ő személyének képviselőjében jöttem közeink.

— Ennek a szemináriumnak a védőszentjei Szent Boldogságos Szűz, Mária, amikor meglátogatta Szent Erzsébetet, akkor a „Magnificat” gyönyörű énekét énekelte.

— Legyetek alázatosak — különösen a kis dolgokban gyakoroljátok az erényeket, akkor magasztal fel benneteket az Ur.

— Szent és engedelmes papok legyetek — fejezte be a kispapokhoz intézett beszédét a Szentatya követe.

Ezután a római katolikus püspöki palotában megreggelizett a nuncius, majd Fiedler István megyéspüspök, Zitzmann Ferenc irodaigazgató és dr. Stan Gavril görög katolikus teológiai tanár kíséretében, a római katolikus intézmények meglátogatására indult.

Kiséretével felkereste a Szociális Missziós nővérek rendházát, a Szent József szanatoriumot, az Erzsébet árvaházat, a Szent Vince intézetet, a Szent László menedékházat, a Premontrei rendházat, a Szent József fiúnevelő intézetet.

Az apostoli nuncius látogatása a „Magyar Lapok” és a „Néplap” szerkesztőségében és a Szent László-nyomdában

Pontosan 11 órakor érkezett meg az apostoli nuncius gépkocsija a Katolikus Kör épülete, a Magyar Lapok és Néplap szerkesztőségé elé.

A Katolikus Kör bejárata üde, zöld gallyakkal van feldíszítve, a szerkesztőség és a nyomdahelyiség termei is zöld lombokkal, színes virágfüzérrel, a pápai zászló színeivel, zászlócskákkal díszesen várják a magas vendéget akit a szerkesztőség és a kiadóhivatal tagjainak

A „Magyar Lapok” és „Néplap” üdvözlője

A szerkesztőség egyik termében a lapvállalat szerkesztőségi és kiadóhivatali tagjai várják az apostoli nunciust, akit lelkesen megüdvözlönek. XI. Pius pápa virágfüzérrel és a pápai zászlócskákkal díszített arcképe alatt foglal helyet a Szentatya követe, ahol dr. Scheffler Ferenc lapvállalati vezérigazgató ezután a Magyar Lapok és a Néplap szerkesztősége, kiadóhivatala és nyomdai személyzete nevében, az alábbi francián nyelvű beszéddel üdvözölte az apostoli nunciust:

Excellence,

Ce la famille des deux quotidiens catholiques de la Transylvanie qui témoigne ici ses filiales hommages à l'envoyé du Saint Père.

Notre famille est, il est vrai, beaucoup plus grande ayant de centaines de collaborateurs, et de dix milliers d'abonnés dans toute la Transylvanie; et cette innombrable famille est maintenant en esprit avec nous, ici présente, pour se réjouir du plus grand honneur que Votre Excellence daigne faire à nos Instituts.

Nous, directeurs, rédacteurs, administrateurs et personnel technique modestes de ces deux journaux catholiques, nous assurons Votre Excellence qu'au milieu du désarroi infernal des pensées qui regnent de nos jours — nous serons toujours les apôtres de la pureté de la foi évangélique, de l'intégrité de la morale chrétienne, de l'obéissance envers l'Eglise du Christ et son Vicaire, et de la justice sociale, selon le désir des Souverains Pontifes.

Et nous sommes persuadés qu'en exerçant cet apostolat de la presse catholique, en travaillant fidèlement au bien de notre peuple, en luttant pour les écoles catholiques et pour les droits de notre langue maternelle, nous rendons un grand service aussi à l'Etat dans nous sommes et nous voulons être des citoyens loyaux, parce que nous connaissons la parole du Seigneur: „Reddite quae sunt Caesaris, Caesari et quae sunt Dei Deo.”

Nos prions donc Votre Excellence de vouloir bien nos oeuvres catholiques, nos efforts bienveillants, afin que fortifiés par cette bénédiction apostolique nous puissions continuer longtemps encore nos travaux à la propagation du royaume du Christ sur la terre.

A beszéd magyar fordításban így hangzik:

Nagyméltóságú urunk, Transsylvania két katolikus lapjának a családja az, mely itt az ő hűi hódolatát nyilvánítja a Szentatya küldötte előtt.

Család ez számunkra valóban, mely még megnövekszik munkatársaink százával, s egész Transsylvania területén elterjedt olvasóközönségünk tízezzeivel. Ennek a nagysokasága családnak minden tagja most lelkében itt van velünk, s együtt örvendezünk mindannyian annak a nagy kitüntetésnek, mellyel Nagyméltóságod látogatása megtisztelte intézményeinket.

E két katolikus újság igazgatósága, szerkesztői, kiadóhivatali tisztviselői és műszaki munkásai egyaránt biztosítják Nagyméltóságod

élén dr. Scheffler Ferenc lapvállalati vezérigazgató és dr. Paál Árpád főszerkesztő fogad a Lejártnál.

Az apostoli nuncius előbb végighalad a nyomdahelyiség termében és áldástosztó kézzel köszönti a nyomda személyzetét. A nagy körforgógép nyomdatermében hosszasan elidőzik és élénk figyelemmel, nagy érdeklődéssel szemléli az üzembehelyezett gépióriás hajszálpontosságú, gyors munkáját, majd áldó kézmozdulattal, mosolyogva távozik a nyomdából.

dat, hogy a napjaink gondolkozásában uralkodó pokoli zürzavarból kiemelkedve, mi mindig apostolai leszünk az evangéliumi hit tisztaságának, a keresztény erkölcsben való tökéletesezésnek, a Krisztus egyháza és helytartója iránti odaadó engedelmességnek, s szószólvól leszünk a társadalmi igazságnak úgy, miként azt a népjelölti érdekű pápai körlevelek kívánják.

— És az a meggyőződésünk van, hogy a katolikus sajtónak azt az apostoli hivatását teljesítve, népünk javára hiven dolgozva, a katolikus iskolákért és anyanyelvünk jogaiért küzdve, egyuttal nagy szolgálatot teszünk az államnak is, melynek hűséges polgárai vagyunk és akarunk lenni, mert követjük a Meg-

Az apostoli nuncius válasza „Terjedjen innen a hit és a szeretet világságára”

Amikor dr. Scheffler Ferenc lapvállalati igazgató az iskolák ügyét és az állam iránti loyaltitást említette, az apostoli nunciust élénken és melegen helyeselt, majd francia nyelven hosszasan válaszolt a beszédre.

Beszédjének egyes kiemelkedőbb részét az alábbiakban közöljük:

— Lelkem igazi örömevel hallgattam végig a szavakat, melyekben a vállalat igazgatója összesűrtette az itt készülő lapoknak programját. Oly szép ez a program, mint maga az evangélium, amelynek ügyét akarjátok szolgálni és szolgáljátok is. Legyetek tudatában annak, hogy kimondhatatlanul fontos, különösen a mai világban, az a misszió, amelyet ti végeztok.

— Örömmel láttam hatalmas méretű nyomdátokat, amely a keresztény eszmék szolgálatára van beállítva. Valóban nem könnyű a munka, amelyet végeztok, sok körülményt és okosságot kíván, merítetek ehhez minél több erőt az imádság forrásaiból és hitetek tisztaságából.

— Itt van munkatermetekben a kereszt és a Szentatya képe. A kereszt mindenben eligazít, mikor akár a magatok gondjaitban kell enyhülést kapnotok, akár közönségeknek kell tanítást, felvilágosítást és vigasztalást nyújtatnotok. A Szentatya tanító írásai pedig ott világolnak a mai társadalmi bajok fölött, hogy mutassák a kivezető utat. Belső örömmel ismertem föl lapjaitokból, hogy beható és részletes tájékoztatásokat adtok a Szentatya körleveleiről. A társadalmi válságok mostani nehéz korszakában sokszoros fontosságú, hogy a körlevelek tanításai terjedjenek.

— Lapjaitokat naponta látom, s ha azok magyar szövegét — sajnos — nem is értem, megközelítően mégis tudomást veszek főbb tartalmukról. Amikor azonban az idejövetelem alkalmából kiadott ünnepi számot a kezembe vettem és annak első oldalán a latin nyelvű vezető cikket megláttam, elejétől végig olvastam azt nagy örömmel. Annak a cikknek ez az egy mondat adta meg a lényegét: „Tu es Petrus”, „Te Péter vagy”, azaz köszikla. Építetek ti is mindig ennek a kösziklának a szellemében a ti meggyőzőpásztorotok atyai utasításai szerint. Legyetek a ti népeteknek, katolikus intézményeiteknek szószólói, de ugyanakkor az egyház és állam közötti jóviszony-

váltó parancsát: „Adjátok meg a császárnak, ami a császáré és Istennek, ami az Istené.”

— Kérjük tehát Nagyméltóságodat, legyen kegyes megáldani a mi fáradozásainkat, a mi jóakartu törekvéseinket, hogy megerősítve ezzel az apostoli áldással, még hosszú ideig folytatni tudjuk azt a munkát, mely Krisztus királyságát terjeszti ezen a földön.

nak, megértésnek, békességnek, szeretetnek is ápolói.

— Szép programotok megvalósítására készségesen adom atyai áldásomat.

Az áldástosztás után a nuncius még búcsúzóul ezeket mondotta:

— Terjedjen innen a hit és szeretet világságára.

A Szentatya követének azután a lapvállalat nevében egy pápai színekből összeállított rózsacsokrot nyújtanak át és lelkes éljenzéssel búcsúznak tőle a lapvállalat munkatársai és személyzete.

A szerkesztőségünkben tett látogatás után a Szent Orsolya-zárdát, az Immaculata intézetet, a Központi Katolikus Legényegyletet és a Kapucinusok rendházát kereste fel a nuncius és kísérete.

Ezután a hadtestparancsnokságot és a megyeházát kereste fel, majd visszaindult a római katolikus püspöki palotába. Utközben még megtekintették a Mizeriek rendházát és kórházát. A pápai nunciust mindenfelé hódoló lelkesedéssel és bensőséges örömmel fogadták.

A látogatások végétével szűkkörü közömbé volt a római katolikus püspöki palotában.

Collin Holland miniszterelnök visszavonult a politikától

Azaszkarik: Róma kedvencei

Az olasz impérium katonái: teveháton ülő harcosok a Duce parotája előtt. — A „Miles gloriosus...”

— A „Magyar Lapok” római levelezőjétől. —

Róma, június hó.
A Via Dell'Imperon lezajlott káprázatos történelmi ünepségek után most békés és munkás hétköznapok következtek az Örök Város életében. Már magától értetődő és megingathatatlan tudat a lelkekben, hogy Róma újra imperium... Az egyik napon, mintegy jelképezve az impériumot, a Duce rezidenciája előtt rohamisakos katonák helyett tevék harcosok álltak díszőrséget. A birodalom fővárosa megtelt aszkarikkal. A vitéz barnabőrű legények, akik derekasan kivették részüket Etiópia meghódításából, ma Róma kedvencei.

Négyesével-ötösével sétálgatnak, nézelődnek. Egy-egy fekete szakállas, festői külsejű altiszt korbácsot pattogtat kezében. A legények betérnek az osztériákba, bárókba, üzletekbe, esznek, isznak és vásárolnak. Főként koffert, meg textil holmikat. Megszokott kép a római utcán a vadonatúj bőrkoffer cipelő aszkári. Egy csoport az előkelő Corso Umberto végén, a Giornale d'Italia ujságpalotája előtt a felvonulásokat ábrázoló felvételeket nézegeti s élénken magyarázgat — olaszul! Mert talán főlegesen is külön megemlíteni, hogy mindannyian kitűnően beszélik a dallamos olasz nyelvet.

Róma népe szeretettel veszi körül az aszkarikat. Ha valamelyikük utbaigazítást kér, nyomban akad vezetőjük kettő, három is. Bort rendelnek nekik vadidegenek, beléjük karolnak az utcán ismeretlenek és a vendéglőkben meléjük telepszik a tulajdonos, hogy meghallgassa hősi tetteik elbeszélését. Palatus „Miles gloriosus”-a a modern környezetben! Vagy akár a mi Hány Jánosunk áttelepítve a római Via dei Capellari sarkára... Szeretettel, ami körülveszi itt őket, amely nem leereszkedik a meghódítottokhoz, hanem magához emeli a kisebb kultúrájukat.

A Monte Sacro tövében vagyunk Róma falain kívül. A felhőtlen kék égből izzóan süt a nap. A házsorok sávját zöldelő dombocskák mezők övezik. Ez a „Szent hegy”, ahol Mene-

nius Agrippa igyekezett egykor lecsendesíteni a Rómából kivonult elégedetlen plebszet. A Monte Sacro most újra tele van néppel. De ezúttal nem az éhez, profanum vulgus tannyázik a dombokon, hanem az új birodalom frissiben ideérkezett keletafrikai harcosai az aszkarik.

A dombon hosszú pinétasor, alatta sok-sok fehér folt és tömördek piros pont. Az aszkári tábor utjain olasz karabinierek cirkálnak

kettesével, teherkocsik dübörögnek el mellettük, megrakva parafasisakos gyarmati katonákkal. A domboldalban lovak és öszvérek legelésznek és élénk-fehéren kiüt közülük a fűvet ropogtató tevék pupja.

A táborban egy csoport aszkári énekel Hangjuk mint különös, elnyújtott sirám száll föl a levegőbe. Fekete-fezes, sötétkaftános, öszszakálu férfi áll közöttük. Mellén egész sor kítüntetés. A legények zöldeskhaki színű egyenruhát viselnek, vékony lábszárukat ugyanilyen védő fogja körül. Derakukat piros-kékkel tarkázott öv veszi körül. Fejükön ferde kupalaku, magas, piros süveg van, amelyet vékony szíj erősít hátul a tarkójukhoz. Bojt is fityeg rajta. Az altisztek szakállasak, oldalukon revolvert, kezükben korbácsot viselnek. Libia, Eritrea, Szomáli harcosai... Az egész afrikai birodalom!

Mihály László

A félvilágot bejárja, Jó társaságban utazik, Semmire gondja nincs, Ezreket takarít meg,

ha csatlakozik

a „Magyar Lapok” párizsi társasutazásához.

Részvételi díj 9875 Lei

Főbb megállóhelyek: München, Párizs, Lisieux, Milano, Venecia.

Jelentkezzék még ma

a „Magyar Lapok” utazási osztályánál.

Pumpi

Irtó: Pálosy Éva

Pumpi, a legujabb barátnóm, nagyon fiatal hölgy. Mondhatnám azt is, hogy nagyon fiatal hoztam, amennyiben én közel járok a negyvenhez, viszont ő csak a jövő héten lesz kettő. Ez a kis korkülönbség azonban nincs barátságunkra rossz hatással. Mindketten olyan emelkedett lelkűek vagyunk, hogy ezen a csekélységen könnyedén túltesszük magunkat.

Ha egészen őszinte akarok lenni, be kell vallanom, hogy megismerkedésünk pillanatában igazán nem is álmódtam arról, hogy ez a fentnevezett barátság így kimélyülhet valaha.

Megismerkedésünk pillanatában ugyanis Pumpi valami egészen furcsa és keserves szívű fiadalmat okozott nekem.

Ugy történt a dolog, hogy egy szép napsugaras délelőttön arra lettem figyelmes a villamoson, hogy valaki vigan belektáltja a világba:

— Pum-pum!

— Nem pum-pum, — utasította rendre a sarokból egy csengő hang — hanem au-to-busz.

— Pum-pum! — hangzott ismét meggyőző-désteljesen.

Figyelmes lettem erre a szellemes csevegésre annál is inkább, mert a csengő hang nagyon ismerős volt. Mondhatnám azt is, hogy túlságosan ismerős. Nem is régen elég volt meghallanom, hogy erősebben verjen a szívem. Annnyira erősen, hogy egy szép napon meg is sokaltam.

— Nincs ennek értelme, — feddtem magamat nagy bölcselemmel, — mert a csengő hang értelmese sem. Miért vernek el feleslegül, egy olyan leányt, aki éppenséggel nem felel meg annak az eszményképnek, amilyennek a feleségemet elképzelem? Mindig irtoztam az olyan nőtől, aki úgy füstöl, mintha naponta elfogyasztana pár mázsa kőszentet és az arcára lehelt pirhoz nagyon kevés köze van a jó, öreg természetnek. Nem, nem, találhatok én még kedvemre való, régimódi leányt annyit, amennyit csak tetszik...

S miután ezt elhatároztam, szó nélkül elmaradtam Klára mellől, hogy megtaláljam a fentemlített régimódi leányt.

Ma be kell vallanom, hogy nem nagyon kerestem. Valahogyan keserű maradt a szájam íze. Nem érdekelt a szerelem s annak bájos tárgya. Sőt, ha egészen őszinte akarok lenni, azt is bevallhatnám, hogy egészen közönségesen fájt a szívem. Annnyira fájt, hogy több ízben minden jószág mindenféleképpen visszahúzódtam Klárához. De nem mentem. Karakter maradtam, hű a eszményképemhez. És most, amikor odanéztem a sarokba, ahonnan a beszélgetés hallatszott, mégis a szívembe sajdult elmúlt napok és hónapok fájdalma.

Mert a kellemesen csengő hang tulajdonosa tényleg Klára volt s vele egy enniavio csöppesség Biztosan a kisleánya.

Már készülődtek is leszállni. Nekem annyi időm volt csak, hogy utánuk induljak. A kicsit leadtam Kláranak, aki hálásan mosolygott rám s láthatólag a kisleány sem akart tőle udvariaságban elmaradni, mert ő is legkedvesebb mosolyával honorálta fáradozásomat és azt mondta:

— Pum-pum!

Ugyanis ekkoriban ez volt az összes beszéd-beli tudomány. Pum-pum volt az édesapja, az autóbusz, a biciklista, sőt önmagát is így nevezte.

Amint már említettem, Pumpi minden bájja hidegen hagyott. Egészen addig a pillanatig, míg meg nem tudtam, hogy nem Klára gyermeke, hanem a nővéré, Edité. Ebben a percben azonban menthetetlenül bevette a szívemet. Minden szerénységem mellett sem hallgathatam el, hogy ezzeimeim nem maradtak viszonzatlanok. Pumpi is nagyon megszeretett engem s bár ő nincs irántam hálára kötelezve, — mint ahogy én vagyok vele szemben — azért mégis az az érzésem, hogy a mi szeretetünk kiállná a tűzpróbát.

Engem ugyanis mély hála köt Pumpihoz. Neki köszönhetem az életem boldogságát.

Furcsa története van ennek.

Már első találkozásunkkor Pumpi volt az, aki segítette áthidalni az elmúlt évek sok hallgatását, később ő szolgált jogcímül újabb találko-

zásokhoz, mert Klára nagyon tartzkodóan fogadta közeledésemet. Később, mintha nagy kék szemében megcsillant volna újra az a meleg simogató tekintet, amitől valamikor nagyot dobbant a szívem. S mintha ez a simogatás mostanában még sokkal nagyobb szívdobogást okozott volna. Még tagadtam magamnak is ezt az igazságot, de azért egy napon elhatároztam, hogy: nem es nem! Mielőtt azonban elfűntem volna újra Klára életéből, szerettem volna elbucsuzni a kicsitől. Egy nagy leányt ugyanis otthagyni az ember szó nélkül (annak legfeljebb az életét teszi tönkre, de azzal nem sokat szokott törődni a magamfélé férfi), hanem egy kicsit...

Ekkor mentem fel évek után először Klára-akhoz.

Amikor becsengtem, meglepett a csengő tompa hangja. Valamivel elfojthatták, hogy ne szóljon erősen.

Klára maga jött ajtó nyitni. Alig ismerem rá egyszerű kis házruhájában. Az arca halvány volt, a szeme kislírt.

— Az Istenért, valami baj van? — kérdeztem rémülten és nagyon kellemetlenül éreztem magam abban a tudatban, hogy rossz időben jöttem.

— Pumpi, — mormolta — Pumpika név. Itt van nálunk, Edit mit sem sejtve, elutazott tegnap az urával és csak ma este térnek haza. A kicsit hozzánk adták és ma reggelre magam láza lett. Edesanyja most ment orvost keresni.

— Ha megengedi, én megnézem — ajánlkoztam. — Gyerekbetegem nincs ugyan mostanában, de amint tudja, sokáig voltam gyermekkorházban...

Hálásan mosolygott rám.

— Most alszik, — mondta — de ha ráér megvárni, míg felébred?...

Bevezetett a nappaliba. Halkan beszélgettünk, hogy fel ne ébredjen a kisleányt.

— Szabad? — kérdeztem és elővettem a cigarettatárcám.

Klára zavartan intett nemet.

— Köszönöm, nem cigarettázom, — mondta — de maga csak gyújtson rá.

— Nem cigarettázik? — csodálkoztam én —

Erélyesen cáfolják a portugáliai lázongások hírét

Londonból jelentik: A Reuter liszaboni jelentése szerint a portugál fővárosban teljes rend és nyugalom van. A portugál lázadásról elterjedt külföldi hírek minden alapot nélkülöznek.

A török külügyminiszter látogatása Magyarországon és Romániában

Budapesten magánjellegű volt
a látogatás

Budapestről jelentik: Rüsdi Arras török külügyminiszter, kabinetfőnöke: Rafik Kodzemsasz kíséretében péntek este 8 óra 30 perc-kor a keleti expresszrel egynapi magánjellegű tartózkodás után elutazott a magyar fővárosból. A külügyminiszter Budapestről Bucuresztibe utazik és Constantából hétfőn indul tovább Ankara felé. Elutazása előtt a Magyar Távirati Iroda munkatársának kijelentette, őszinte öröme szolgál, hogy ismét Magyarországra jöhetett, ha csak rövid időre is és meglátogathatta régi barátját, Kánya külügyminisztert, aki a látogatást viszonozta is a török követségen. Hangzottatta, hogy tartózkodása ebben a rokonszenves városban pihenés volt számára és kedves alkalom arra, hogy több barátjával találkozzék. A külügyminiszterrel való megbeszélése — mint mondotta — a legszívélyesebb barátság légkörében folyt le. Törökország mindig őszinte barátságot érzett Magyarországgal és ennek a barátságnak számai mélyen gyökereznek a török nép lelkében is.

A TÖRÖK KÜLÜGYMINISZTER HAROM NAPIG ROMÁNIÁBAN IDŐZIK

Bucuresti. Saját tud. Rüsdi Arras szombaton délelőtt érkezett Bucuresztibe és június 7-éig marad itt. Ma délben Antonescu külügyminiszter díszbédet rendez tiszteletére a külügyminisztériumban. Este intim vacsora lesz. Vasárnap a török külügyminiszter kirándul Snagovba, hétfőn pedig a török követség ad lakomát s este Rüsdi Arras elutazik az országból Constanta felé.

Hiszen pár év előtt azt mondta, hogy semmiért sem hagyna fel a dohányzással!

Klára a szomszéd szoba felé nézett.

— Semmiért, — mondta csendesen — semmiért sem hagytam volna fel vele, de egy ilyen kis „mindenért”? Azt mondták, hogy a kicsinek art a dohányfüst.

— Kelestanyi, — hangzott most tompán a másik szobából — dele be.

Klára szinte repült. Bent letérdelt az ágy elé és beszélt, kedvesen, lágyan a kislányhoz. Én pedig ott ültem egyedül gondolatokba merülve. Magammal csevegtem, de meg kell hagyni, hogy nem éppen a legudvariasabb módon. Ha bárki idegen feleannyi gorombaságot vágott volna a fejemhez, okvetlenül lovagias ultra terelem a dolgot — Te vén számar! — mondtam dühösen — te ostoba, vén számar! Így prédáltad el az életed boldogságát! Így vesztetted el az életed legszebb éveit! Milyen büszke voltál az emberismeretedre. Hát mit kerestél? Hát nem ezt kerestél? Az igazi asszonyt?! Azt, akinek mindene a gyerek! Hát sohasem jutott eszedbe, hogy majd elejtj Klára keze a rouge-t, meg a cigarettát, ha simogatásra lágyul egy gyerekfej fölött?! Hiszen mindez csak addig bírhatott fontossággal rá nézve, amíg célt nem ért az élete... Ostoba, vén ceacsi, hogy teszed ezt valaha is jóvá?

Amikor Klára visszatért hozzám, ölében a tükörbe pólyált kisleánnyal, kikivánczolt belőlem ez a kérdés:

— Hogy tehetem ezt valaha is jóvá?

Klára nem értette, hogy mit akarok, de azért rám mosolygott, Pumpi pedig forró karcskájával magához húzta a fejemet, hogy azután összehajoljon bennünket, akik évek óta egymáshoz kivánczoltunk már.

Hát ennyi volt az egész s talán nem is megokolt, hogy Pumpinak vagyok érte hálás, de akárhogy is forgaton a dolgot, nélküle sohasem tudtam volna meg, hogy Klára a cigarettáival és rouge-ával is csak olyan igazi asszony, mint az édesanyám volt s mint amilyen marad mindig a nő, ha szíve var

Olyan mint a rózsza

-mondják ezt az Ön arcbőréről is?

ÉS SOHA SE
FELEJTSE EL:
A bőr ápolására és
szépségére nappal
az Elida Ideal Creme

A bőr tisztítására és
táplálására pedig
éjjel az Elida Citro-
mos Cold Cream

Nagyon fontos mindazt kerülni, ami a bőre finom szépségét veszélyezteti. Mindenek előtt azonban, a rossz szappant...

Minden szépségápolás alapja a jó szappan: az Elida Lilas Grand Luxe. Enyhe habja a pórusokból eltávolít minden tisztálanságot, ami az arcbőrt veszélyezteti. A bőrt ápolja, finomnak és üdének megtartja.

ELIDA
Lilas Grand Luxe

Titulescu külföldi tárgyalásai körül tovább folynak a találgatások

Az egyik lap szerint Titulescu katonai szerződést szeretne létrehozni Románia és a szovjetek között. — Titulescu ismeretes tárgyalásai körül egyre zajlik a vita

Bucuresti. Saját tud. Titulescu ismeretes külföldi tárgyalásai körül egyre zajlik a vita. Az „Universul” mai száma védelmébe veszi Titulescut.

Egyes bucurestii lapok, — írja — célzatosan magyarázzák a Titulescu-Litvinov-találkozásra vonatkozó szűkszavú külföldi táviratokat. Azt hisszük, hogy koraiak ezek a megjegyzések, még mielőtt pontosan tudnánk, hogy vajjon enek a találkozásnak csak baráti, személyes vagy más jellege volt? Bizonyos, hogy a volt külügyminiszter, mielőtt tudomást szerez az öt ért támadásokról, felvilágosítást fog adni.

A „Neamul Romanesc” tegnapi számában Jorga támadja Titulescut. A volt külügyminiszter, — egy egész sereg, szintén rendelkezési állományban levő román diplomata kíséretében elindult találkozni Litvinov-val, aki

nincs ugyan rendelkezési állományban, de viszont elfelejtette, hogy Romániának van kormánya is. Tanácskozások folynak, határozatokat hoznak és senki se tudja, kinek a felelősségére? Mit jelent ez? Azt, hogy Litvinov ránk akarja kényszeríteni politikáját az ő embere által? Ezt a leghatározottabban visszautasítjuk.

SZTALINT IS MEGLÁTOGATJA TITULESCU

Bucuresti. Saját tud. A „Curentul” közlése szerint a „Börzenzeitung” jelenti Genfből, hogy Litvinov és Titulescu tervezeteket dolgoztak ki, amelynek tárgya egy román-szovjet katonai szövetség megkötése volna. Titulescut meghívták Moszkvába, ahol alkalma lesz tanácskozni Stalin-nal is. Litvinov igyekszik mindenképpen pártját fogni Titulescu-nak.

Vasúti munkások közé futott a gyorsvonat

Hét ember meghalt, kettő súlyosan megsebesült

Bécsből jelentik: Az ausztriai Gummer állomás közelében pénteken a déli órákban súlyos vasúti szerencsétlenség történt. Déli 2 óra tájban a pályatesten dolgozó munkások egy közeledő tehervonat elöl a másik sínpárra mentek át, de ugyanakkor ezen a sínpáron az ellenkező irány-

ból egy gyorsvonat robogott a munkások közé. Hét ember meghalt, kettő súlyosan megsebesült.

A szerencsétlenség okozója az volt, hogy nem tartották be az előírást, amely szerint a kettős sínpáru utvonalon a munkásoknak el kell távoznok a pályatestről

Az Őfelsége védnöksége alatt álló nemzeti egyetemi segélyegylet kiáltványa

Az Őfelsége II. Károly király védnöksége alatt álló nemzeti egyetemi segélyegylet az alábbi kiáltvánnyal fordul az ország közönségéhez:

A június 8-iki nap, amely bevésődött a mi történelmi hagyományunkba, minden évben Annak a védnöksége alatt ünnepeltetik, aki minden erejét eredményesen e nemzet konszolidálásának szenteli.

Az ország ifjúságának teremőre e nagy napon Őfelsége II. Károly király felé fordulnak, aki fáradhatatlan gonddal vette közvetlen védelmébe az ifjúság erkölcsi és testi nevelését, azét az ifjúságét, amely az ország mai öröme és holnapi reménysége.

Az ifjúság a történelmi folyamatosság elve. Betöltvén a nemzet lelki érettségét és szorosan tartván a nemzedékek összetartozásának láncát, ez az ifjúság képviseli a jövő kezességét. Minden román léleknek, résztvevén az ifjúsági napon a nemzet nagy szellemi ünnepeiben, illik foglalkoznia ama anyagi szükségletekkel is, amelyek öröklék az egyetemi ifjúság egy részét s illik a hivatatlanság mellett hozzájárulni e szükségletek kielégítésének megoldási módjaihoz.

Csakis a felvilágosult, művelt, fizikailag és erkölcsileg erős ifjúságra bízhatjuk országunk jövő sorsát.

Múlhatatlanul szükséges, hogy a mi nemzeti lelkiismeretünk világában a hely biztosíttassék az ifjúság részére is.

Ez ifjúság megvalósítási lehetőségeinek támogatása kötelesség és biztatás lesz.

Eme gondolatoktól ösztökélve elhatároztuk, hogy megalakítjuk a „II. Károly király egyetemi nemzeti segélyegylet"-et, amelynek nevében meleg felhívást intézünk minden polgárhoz, hogy a román lélekre jellemző nemességgel hozzon áldozatot egy egyetemi segélyalap teremtésére, amely alap az arra érdemes egyetemi és női iskolai ifjúság részére hivatott kintinokat, otthonokat, egyetemi klinikákat és ösztöndíjakat fenntartani.

A nagy és kisipar, a bankok, a kereskedelem és általában minden polgár hozza meg arányos áldozatát, lelkesedéssel és honszeretettel e napon.

A tiszta lendület önkénytelenségével, tehát erőszakolás nélkül kívánjuk, hogy az ország minden részéből való tisztviselői adják oda június 8-án, román lélekkel egy napi fizetésüket az ország gyermekei számára.

Minden obulus, kicsi vagy nagy. Legyen a nemzeti szocialitás lelkiismeretének gyöngyszeme, a nemzet megvilágosításáért való szeretet és gond bizonyítéka, áldozat a nemzet mai és holnapi védőinek.

A II. Károly király egyetemi nemzeti segélyegyletét oly mértékben fog kifejlődni, amilyen mértékben kell ki visszhangot az ország minden polgárának nemzeti lelkiismeretével.

MIRON,

Románia patriarchája,
a kezdeményező bizottság elnöke.

Gh. Tatarescu miniszterelnök, Averescu marsall, volt miniszterelnök és a néppárt elnöke, Prešan marsall, Jorga Miklós egyetemi tanár, volt miniszterelnök és a nemzeti demokratapárt elnöke, dr. Al. Vaida Voevod, volt miniszterelnök és a Román Front elnöke, Ch. Mironescu egyetemi tanár, volt miniszterelnök, Arthur V. Aitoianu hadtestparancsnok, volt miniszterelnök, D. Volanski, a Semmitőszék fő-

Hönig
Frígyes
**HARANG-
ONTÓDE**
Arad,
Str. Bariția 10-21.
Alapítva:
1840.
Telefon: 378.

elnöke, Al. Lepadatu, volt miniszter, a Szenátus és a Román Akadémia elnöke, Stelian Popescu, volt miniszter és a Román Antirevizionista Liga elnöke, Ion Mihalache, volt miniszter és a nemzeti parasztpárt elnöke, Bratianu Gheorghe, egyetemi tanár, a nemzeti liberális-párt elnöke, Goga Octavian egyetemi tanár, volt miniszter és a

* Ha influenzája van, gondoskodjék arról is, hogy gyomra és beleit természetes „Ferenc József” keserűviz használatával által gyakran és alaposan kitisztítsassanak. Az orvosok ajánlják.

nemzeti kereszténypart elnöke, C. Argetoianu volt miniszter, az agrár-párt elnöke, Gh. Cantacuzino-Graniceru tábornok, a „Mindent a hazáért”-párt vezetője, M. Manolescu, volt miniszter, a Korporációs Liga elnöke, Sichițiu Ion vezérkari főnök, Al. Donescu, București főpolgármestere, I. Gr. Periteanu, volt miniszter és az Országos Ügyvédszövetség elnöke, Ellenőrök: Const. Viforeanu, a Semmitőszék főügyésze, Alessianu tanár, a számvéviszék főnöke, D. Constantinescu, a Nemzeti Bank kormányzója. Titkár: Manilescu Victor, ügyvéd.

„Munkátokat, kötelességeiteket az örökkévalóság világánál lássátok...”

Dr. Pacha Agoston megyéspüspök pásztorlevele. — Szózat a tanítókhoz, tanárokhöz és nevelőkhöz

Közbenjár a megyéspüspök a hitvallásos iskolák érdekében a nyelvhasználati jogért

Timișoara. Saját tud. Pacha Agoston dr. megyéspüspök most kiadott körlevelében számos egyházmegyei ügygel foglalkozik. A főpásztor elsősorban köszönetet mond mindazoknak — a kaptalannak, papságnak, hitközségnek, tanítóknak, híveknek — akik az elmúlt hónapban tartott tízéves püspöki jubileuma alkalmával üdvözölték s főleg, akik misét vagy szentáldozást ajánlottak fel érte. Foglalkozik azután a püspök a népmissziókkal. 1934 decemberétől 1937 márciusig az egyházmegye ötvenöt plébániáján tartott ilyen népmissziókat, mégpedig a résztvevők s az áldozók számának kiutatásai szerint igen szép eredménnyel. A legközelebbi időben szentferenczi szerzetesek és két jezsuita szerzetes tartanak népmissziókat az egyházmegyében: a plébánosok jelentésként be, hogy kívánják-e népmissziókat rendezni. Felszólítja a püspök a papságot a lelkigyakorlatokon való részvételre; ezeket, mint minden esztendőben, most is, a valódi kegyhelyen tartják; július 6-tól 9-ig magyar és augusztus 17-től 20-ig német nyelven. Ezután a katolikus tantervhez intzi szavait a főpásztor:

— A tanév végével összes tanárainknak, tanítónőimnek ismét emlékeztetése juttatom. Emléztünk hivatásunkra: „Jöjjetek hozzám minden nyájan, kik fáradtak és terhelték vagytok és én megennyhitelék titeket.” Egész éven át kemény munkát végeztek és sokat törődtek az iskolával, és most valamennyiteket lelki felüdülésre és megerősítésre hívlek Máriaradnára, illetve az Iskolánövérék timișoarai Anyaházába. Itt megint felemelhetitek szíveteket a legfőbb Tanítóhoz és Mesterhez. Itt megint merithettek gondolatokat, indító okokat s szempontokat, hogy kötelességeitek és a reátok bízott gyermekeket a tuisvilági és az örökkévalóság világánál lássátok és értékeljétek. Itt tanuljátok meg az életet megint mélyebben és értékesebben felfogni, a mulandó örök üdvösségetek számára értékesíteni. Itt akarnak nektek igaz életbölcsességet nyújtani, hogy az új tanév megnyitásával megint friss erőben és buzgóságban kiálthassátok Krisztus szavait gyermekeitek szíve felé: „Hagyjátok a kérdéseket hozzám jönni.”

— Magyar tanárok és tanítók részére az idén a lelkigyakorlatokat Máriaradnán július 12—16. tartunk. Az összes résztvevők a zárda és püspökatyátok vendégei. Akik részt akarnak venni, legalább 3 nappal a lelkigyakorlatok megkezdése előtt jelentkezzenek (Mánástíra Franciscanilor, Radna, Jud. Arad). A magyar tanárnők és tanítónők részére pedig a Miasszonyunkról nevezett Iskolánövérék anyaházában Timișoaran IV. július 12—16. tartunk lelkigyakorlatokat. Az összes résztvevők szintén az anyaház és püspökatyátok vendégei. Akik részt akarnak venni, szintén 3 nappal lelkigyakorlatok megkezdése előtt jelentkezzenek.

Külön lelkigyakorlatokat tartanak a német tanárok részére, július 12-től 16-ig az Iskolánövérék zárdájában, illetve augusztus 23-tól 27-ig Radnán. Egyes állami német iskolákban megtörtént, hogy a katolikus tanulóknak romanul kellett imádkozniuk, ortodox módra vetettek kezüket és a hitoktatót „Sanatate” szóval köszöntötték. A püspök a konkrét eseteket a miniszteriummal közölte, mire a közoktatásügyi minisz-

tériumnak elemi oktatási vezérigazgatósága 52043—1937. szám alatt értesítette a püspököt: a miniszter jóváhagyta, hogy a banati állami német iskolákban a hitoktatás német nyelven történjék, a hitoktatás közönsége és az imádság a római katolikus Egyház szokása szerint legyen; ügyértelmű rendeletet kapott a timișoarai tanfelügyelő is, hogy közölje azt az iskolákkal.

A püspök közli most a körlevelében, hogy lépéseket tesz illetékes helyen hasonló értelmű rendelkezés kieszközölésére a magyar, szláv és bolgár tanulókra vonatkozólag is.

Közli azután a körlevél azokat a miniszteri intézkedéseket, amelyek a papoknak a nemzeti ünnepek rendezvényein, a megyefőnökségen, primarian tartott fogadtatásokon való részvételükre intezkedik. Plébánosi állásukba beiktatást nyertek: Engelhardt József Jimbolea, Lichtenberg Rezső Deta, Kilczér Márton Ciacova, Bido József Wiesenheid, Willjung Mihály Beicicherecul-Mic, Ghel Ottmár Sangu, Amschlinger Ferenc Satchinez, Schusztler Tamás Pancota, Muzár Antal Buzias, Lindner Vendel Bacova, Faget, Peciu-nou és Besenova-noua plébániák új betöltésére pályázatot írtak ki, a kérvényeket június 20-ig kell előterjeszteni. A teológiai főiskolába és a Késszemináriumba való felvételre a pályázatokat július 31-ig kell, megfelelő bizonyítványokkal felszerelve, a püspöki irodába betérjeszteni. A késszemináriumba csak azok kerülhetnek, akik a középiskola első osztályát már elvégezték.

A püspök végül méltatja a nemrég elhunyt Berkovich Sándor dr. nyugalmazott esperes plébánost, aki a timișoarai teológia főiskola tanára is volt.

Uj imakönyv! Megjelent

Dr. P. Boros Fortunát
összeállításában:

Mária légy anyám!

című imakönyv a nők részére.

Az író-szerkesztő a női lelkek különös kívánságaira, igényeire volt tekintettel imakönyve összeállításánál. Minden különös alkalom ki-domborodik és az ájtatosságok változatosságával találkozunk ebben a hézagpótló imakönyvben, amely az erdélyi könyvpiac értékes újdonsága. Nagyon izléses kiállítás a Szent Bonaventura könyvnyomdában készült.

Ára egész vászonkötésben 50 lel.

Kapható: KÖNYVOSZTALYUNKNAI.

Ajándékkönyvnek is kiválóan alkalmas!

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadástól
és előfizetés feljuttatási helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 3

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétlapon: Egész évre 800, fél évre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.Magyarországon: Egész évre 30 P, fél évre 15 P, negyedévre 10 P
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.

Telefon: 27.

Felkötésértveendő: PERÉDI GYÖRGY

Címj szerkesztő: dr. Sulyok István

Címj, Piața Unirii 13.

Kéziratokat nem örlünk meg és nem adunk vissza.
Csakis válasz köteles magánlevelekre válaszolunk.Az oradeai rendőrfőnökség
rendelete

A június 6-iki királysobor leleplezési ünnepség. A június 8-iki restaurációs ünnepségek és a június 10-iki Hősök napja Oradeán

Az oradeai rendőrség a június 6-iki, vasárnap ünnepség alkalmából a következő rendeletet bocsátotta ki:

Tekintettel a június 6-iki, vasárnap ünnepségre, amikor öfelsége II. Károly király szobrát a Károly király-parkban (volt Alba-Iulia-park) leleplezik, fel kell lobogóznia a várost a nemzeti lobogóval az 1937. április 22-én életbe léptetett rendelet értelmében.

A június 8-iki restaurációs ünnepségekre való tekintettel program a következő:

Délelőtt 9 órakor a strajerek pavilonját avatják fel a Mihály vajda-sportarénában, a hatóságok jelenlétében.

9 és 11 óra között a strajerek különböző tornagyakorlatokat mutatnak be a Mihály vajdapályán.

11 órakor Te Deum a görögkeleti és görög katolikus katedrálisokban.

A Te Deum után felvonulás a Piața Unirii-téren.

Délután 4 órakor ugyancsak a Mihály vajdapályán tornamutatóványok, a strajerek részvételével.

Este fél 10 órakor ünnepség a Piața Regina Maria-téren.

Ebből az alkalmából a rendőrség a következőket rendel el:

Fel kell lobogóznia a várost, a házakat és az üzletek kirakatait, valamint fel kell díszíteni a különböző közintézmények ablakait.

Este 9—11-ig ki kell világítani az ablakokat.

Ezen a napon vasárnap munkaszünetet tartanak.

Június 10-én, Hősök Napján szigorított munkaszünet lesz. Ezen a napon zenetiltalom van, előadások nem tarthatók sem a színházban, sem a mozikban, sem más helyiségekben.

Hősök napján is fel kell lobogóznia a várost, a házakat és a kirakatokat és kidíszítendő a közintézmények ablakait.

Este 9 és 11 óra között ki kell világítani az ablakokat.

Este 10 órakor a görögkeleti és görög katolikus katedrálisokban Te Deum lesz és utána a menet kivonul a hősök sírjához, a Rulikovszky-és olosghi temetőbe.

A rendőrség felhívja a közönséget, hogy a fenti rendelethez szigorúan alkalmazkodják, valamint a rendfenntartó intézkedéseknek vesse magát alá, hogy ezzel is biztosítsák az ünnepségek zavartalan lefolyását.

Chestor: POPOVICIU VALÉR.

Elrendelték a községi választásokat a bányavárosokban. Satu-Mare. Saját tud. A vármegye vezetősége értesítést kapott a belügyminisztériumból, hogy a kormány a megyére kéri a részleges községi választást. A minisztériumi leirat közli, hogy a prefektus tegyen előkészületeket a bányamarei és bányapriei községi választások levezetésére, amelynek idejét június hó 23-ában jelölte ki a belügyminiszter. A vármegye házában biztosra veszik, a többi községekben is röviden választott tanácsok veszik át az ügyek vezetését, ami a helyi liberális párt előkészületéből is kitűnik.

HABSBURG OTTÓ KIRÁLY LESZ SPANYOLORSZÁGBAN. Londonból jelentik: Az angol sajtó egyrésze különösebb jelentőséget tulajdonít annak az utazásnak, amelyet Habsburg Ottó a napokban Spanyolországban tett. A Daily Herald fölveti a kérdést, hogy Ottó nem akarja-e a spanyol trónt elfoglalni. Rámutat arra, hogy a restauráció kilátásai Ausztriában és Magyarországon Mussolini legutóbb tanúsított magatartása óta csökkentek és ezért lehetséges, hogy egyelőre a spanyol trón betöltésével akár a Habsburg-család uralomra jutni. Ottó főherceg apai részről Habsburg anyai részről Bourbon és ez az uralkodóház többször ült már a spanyol trónon.

Súlyos baleset érte egy közismert cukrász-mester feleségét. Oradea. Saját tud. Súlyos baleset érte pénteken este Novomeszky Imre ismert oradeai cukrász-mester feleségét. Novomeszky né az üzlet melletti folyosón a sötétben megcsúszott és belezuhant a pincébe. Novomeszky Imréné balkarját eltörte és súlyos belső sérüléseket is szenvedett. Novomeszky Imréné a Mizeriek kórházába szállították, ahol gondos ápolás alá vették.

WINDSOR HERCEG ÉS FELESÉGE AUSZTRIÁBAN. Bécsből jelentik: Windsor herceg és felesége szombaton éjjelkor érkeztek meg az osztrák határra. Karinthia tartományfőnöke üdvözölte a hercegi párt. A hercegi pár azonnal tovább utazott a wasserleonburgi kastély felé. Az állomáson nagy tömeg üdvözölte Edward herceget és feleségét.

A fényképezés nem kerül pénzébe, ha

Gevaert

EXPRESS SUPERCHROM
vagy PANCHROMOSA
(28° Scheiner)

filmet vásárol, amelyek dobozában jutalomutalványt talál. Kérjen prospektust a fényképezési szaküzletektől, vagy a

C. STROIA & W. PETRI
cégtől, București, Str. Lipscani 19

Szabadiábra helyezték a társa helyett vizsgára álló diákok. Oradea. Saját tud. Megemlékeztünk arról, hogy az itteni kereskedelmi liceumban az egyik diák helyett barátja, egy vidéki liceum jeles növendéke akart vizsgát tenni. A vizsgáztató bizottság észrevette a „személycserét” és a diákokat a rendőrség vette őrizetbe. A diák ügyében tegnap fordulat történt, amennyiben az ügyészség elrendelte a diák azonnali szabadiábra helyezését.

MÁSFELŐRÁS OLASZ HADGYAKORLAT BLOMBERG NEMET HADÜGYMINISZTER ELŐTT. Rómából jelentik: A Rómában tartózkodó Blomberg német birodalmi hadügyminiszter a pénteki napon megtekintette a Civita Vecchia közelében lefolyt olasz hadgyakorlatokat, mely másfélóra hosszát tartott. — Rómából jelentik: A külföldi sajtó képviselőinek pénteki értekezletén megcáfolták az United Press-nek azt a jelentését, mely szerint Blomberg német hadügyminiszter római tartózkodása alkalmával Olaszország és Németország védelmi szövetséget kötött.

Elvezetesebb olvasmány el sem képzelhető, mint

Erdősi Károly:

MUMIÁK és MINARÉTEK

című útleírása.

Egyiptom csodás világa a maga minden varázásával megjelenik e könyvben, amelynek szép illusztrációi csak emelik a könyv értékét és vonzó erejét.

Ara gyönyörű vászonkötésben 200 Lei és portó.

Megrendelhető:

a Magyar Lapok könyvosztályánál.

Băile Episcopești

Oradea mellett

600 év óta használják eredménnyel 42° C. kénes, rádiumos hőforrásaival — reuma, köszvény, csúsz, ischias, trombozis, valamint női bajok ellen.

ISZAPFÜRDŐ

forró iszap pakkolások, villany, szénsav fűrdők szakorvos felügyelete mellett.

I. o. Penzió: lakás, háromszori étlapszerinti elsőrendű étkezés, gyógy, vagy hullámfűrdő: Május és szeptember . . . 160—180 lei naponta
Június . . . 180—200 " " "
Július és augusztus . . . 210—240 " " "
II. o. penzió . . . 130—150 " " "
Gyermekek penzió 12 évig . 120 " " "

50% vasuti kedvezmény vissza-
utazásnál!

Elegrangy zene — Curszalomban minden este tánc és tombola — Ortodox kóser étterem is.

Románia egyetlen HULLÁMFÜRDŐJE!

Verseny küldvénye megrílt!

A LENGYEL KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTER DISZDOKTORRA AVATTÁK A BUDAPESTI MŰEGYETEMEN. Budapestről jelentik: Szvitoszlavszky lengyel kultuszminiszter a pénteki napot Szegeden töltötte. Szombaton megtekintte az Országos Testnevelési Főiskolát, a ciszterciek gimnáziumát, majd a Műegyetemre megy, ahol a műszaki tudományok tiszteletbeli doktorává avatják. Szombaton 2 órakor Kánya külügyminiszter ad villásreggelit a lengyel kultuszminiszter tiszteletére.

* Felvételi vizsgálatok. Az alba-iuliai római katolikus Mailáth fiuliceum I. osztályába való felvételi vizsgálatok I. é. június 21 és 22. napjain lesznek. Mindazon szülőknél, akik ezen intézetbe óhajtják felvesztetni tanulóifjukaikat, levélbeli megkeresésre készséggel megküldi a liceumról és a vele kapcsolatos internátusról szóló tájékoztatót a római katolikus Mailáth liceum igazgatósa, Alba-Iulia.

SZABADLÁBRA KERÜLT HÁROM DIÁK BRATU REKTOR MERÉNYLŐI KÖZÜL. Bucuresti. Saját tud. Az iasi katonai törvénytörés legnap tárgyalt Bratu merénylőinek szabadiábrahelyezési kérését. A törvénytörés három diákokat, köztük a iasi diákelnököket, szabadiábrahelyezte, de hármát, Carpen, Zisu és Stanga diákokat továbbra is fogva tartotta.

Satumarei híradó. Saját tud. Fegyveres közharcot vívott Pop Illés állami erdőőr a valesvinuli erdőben két fatolvajjal. Az erdőőr hazafelé menet észrevette, hogy Suteu Tódor és ennek fia: Flórián, lopott fát visznek a vállukon. Reájuk szólott, hogy azonnal tegyék le a fát és adjanak zálogot, a két földműves azonban a felszólításnak nem engedelmesekedett, hanem az erdőre vetették magukat. Pop szolgálati fegyveréből figyelmeztető lövéseket adott le, majd támadóba lépett. Az egyik golyó eltalálta Suteu Floriant, míg apja megfutamodott. A sebesültet behozták a satumarei állami kórházba. A nyomozás folyik. — Az illetékes hatóságok elrendelték, hogy a megyei katonai előképződők néhány napot az épülő satumarei repülőtér földgyevetésén dolgozzanak, hogy Satu-Mare is mielőbb bekapcsolódhassék az országos légi forgalomba. — A földművelésügyi minisztérium a vadászati engedélyeket június 15-ig ismét meghosszabbította. — A munkásbiztosító danesti gyógyfürdőjét néhány napon belül ünnepélyes keretek között megnyitják. Sajnos, 1500 jelentkező közül mindössze 500 beteget utaltak be a fürdőbe. — A pénzügyigazgatóság most folynak a részvénytársaságok megadóztatását célzó munkálatok. A kivételi bizottság úgy az Unió vagongyár, mint a Phoenix adóalapját közel 60 százalékkal emelte, míg az Aurum aranybányatársulat adóalapját 8 millióról 5 millióra szállították le. Az Aurum ugyanis beigazolta, hogy az elmúlt évben kevesebb eredményt ért el a bányászatonál, mint az azelőtti esztendőknél. — A Hildegárda egyházi énekkar, amely alig néhány évvel ezelőtt alakult meg s jelenleg Hoffmann Ferenc zetanár, országos karnagy vezetése alatt működik, zászlószentelésre készül. — Costin Johanna tisztviselő feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek 6 ezer lei értékű ruhanevet loptak el a lakásáról. — Kato na Miklós 76 éves jómódu gazdálkodó ünnepelőbe öltözve, elment hazulról. Pénzt is vitt magával. A család házába várta haza, ezideig nem akadtak az öregember nyomára.

Eredeti közlemény

S. E. Braşov, Str. Regele Carol 25. következő levelet írja hozzánk:

Igen tisztelt gyógyszerész Ur!

Fivérem, aki már nézni, hallgatni nem tudta évek óta tartó kínzó gyomorfájdalmait és rettenetes bélgörceimből fakadó szörnyű jajgatásait, hazaérkezve, meglepett 1 üveg Gastro D. gyógyszerrel. Eddigi eredménytelen próbálkozásaim után, egyszerűen csodálatosnak kell neveznem azt a gyógyító hatást, amit Istennek hála — rövid használat után — elértem, pokoli kínjaim után. De nagyon szeretném a kurát folytatni, miért is kérem részemre még 2 üveg Gastro D-t sürgősen elküldeni...

Ezen amerikai gyógynövénykivonattal készült Gastro D. ma már különböző gyomor-, bél-, epe-, vese- és májbetegedésekben szenvedők közkincsévé vált, mert rövid kúra után a legkitűnőbb eredmények érhetők el vele.

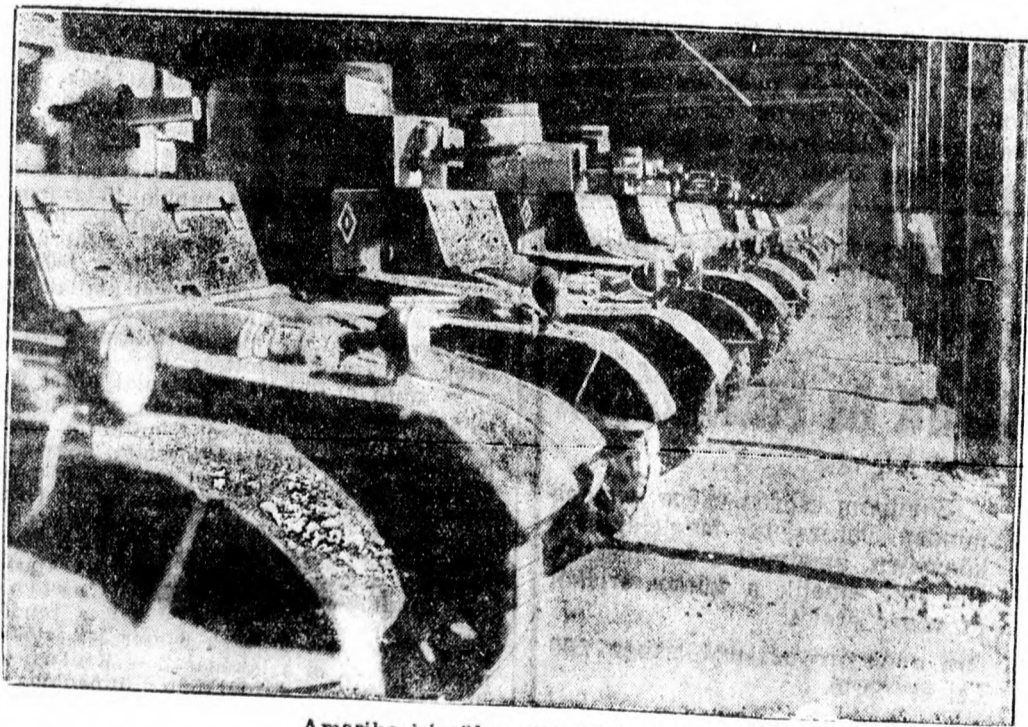
Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogeriákban, valamint megrendelhet 135 lei előzetes beküldése ellenében a készítőnél Császár E. gyógyszeráránban, Bucureşti, Calea Victoriei 124.

TIZ EMBER ÉGETT EL A FELBORULT TÁRSASGÉPKOCSIN. Newyorkból jelentik. A kaliforniai Reddingben egy társasgépkocsi felborult és kigyulladt. Kilenc utas és a gépkocsi vezetője életét veszítette.

Koronagyűlés. Oddrheiu. Saját tud. Az odorheiuvármegyei római katolikus papság most tartotta meg szokásos tavaszi koronagyűlését, amelyen a kerület papjai teljes számban jelentek meg. A közgyűlést szentmise előzte meg, amelyet Sándor Imre pápai kamarás, kerületi főesperes végzett. A főesperes elnöklése alatt lefolyt koronagyűlésen hitéleti, egyházi és iskolai időszerű kérdéseket s más keblű ügyeket és nehézségeket tárgyaltak meg.

TEHERGÉPKOCSIK SZERENCSETLEN-SÉGÉNEK NAPJA. Bucureşti. Constanta és Valul-Traian község között egy munkásokkal telt teherautó összeütközött egy kavicsot szállító autóval. Mindkét gépkocsi teljesen összeesett, eldőlt s nyolc ember súlyosan megsebesült, akiket a constantai kórházba szállítottak. — Turtukáján, a dunai kikötőben egy súlyosan megakadt teherautó befordult a Dunába és egy éppen ott kikötött csónakba zuhant s úgy a teherautó, mint a csónak elmerült. A sofőrnek és a csónakban ülőknek, csodálatosképpen, sérült sértetlenül megmenekülniük.

Aki mindenáron végezni akart magával. Bucureşti. Saját tud. A petru-raresi állomás pénztárosa, Dénes Béla, aki napokkal ezelőtt azt mondta kártyásainak, hogy megunta az életét, tegnap maroszódat ivott s felvágta ereit. Halva találtak rá lakásán. A hatóságok lepecsételték a vasuti pénztárt a megejtendő vizsgálat céljából.

Amerika készül a világbékére
Bányavárosban tömegével készülnek a harci gépek. Fenti képünkön elszállításra kész tankok láthatók

Zürichi zárlat. Párizs 19.54, London 21.62 háromnegyed, Newyork 438.50, Brüsszel 73.86, Milánó 23.05, Amszterdam 241.10, Berlin 175.60, Bécs — schilling 81.10, Prága 15.23, Varsó 83.00, Belgrád 10, Bucureşti 325.

EGY ÉVI FOGHÁZRA ITELTEK EGY SIKKASZTÓ POSTAMESTERT. Salumare. Saját tudósítónktól. A ferneziui postánál egy évvel ezelőtt nagyobb összegű sikkasztást fedeztek fel a felülvizsgálatra kiküldött oradeai hivatalnokok. A postamester: Moza Iuliu, azt vallotta, hogy a pénzt a klubokban elkártyázta. Letartóztatták s a törvényszék fogházbüntetésre ítélte. Helyébe Litiu Alexandru fiatal tisztviselőt nevezték ki főnöknek, aki néhány napon belül 7200 leit vitt el a hivatalos pénzből. Ő is a kártyaszervenvedélynek lett az áldozata. A törvényszék pénteken vonta felelősségre a megtevédt fiatal tisztviselőt, aki könnyek között szánta-bánta vétkét. A törvényszék az enyhítő szakaszok alkalmazásával egy évi fogházra és kétezer lei pénzbüntetésre ítélte.

Messzi vidékekről jelentkeznek az EGE oradeai háztartási és gazdasági tanfolyamára

Nemcsak Bihorban, hanem a szomszédos vármegyékben is nagy örömet keltett az a híradásunk, hogy az E. G. E. Oradeán női háztartási tanfolyamot rendez. Érdeklődők tömege fordult hivatásunk nyomán már eddig is az előkészítő bizottsághoz, amelynek élén dr. Markovits Manoné Béli Judit grófnő áll nagy ügyességgel. Lapunk útján is többen öhajították a részleteket tudni erről a hasznos tanfolyamról és ezért ismételtelen a szervező bizottsághoz fordultunk, mely az érdeklődők tájékoztatására alábbiakban röviden újra közli a szükséges tudnivalókat.

Eszerint a tanfolyam augusztus elején kezdődik Oradeán, de a részvételre való jelentkezést már június 20-án lezárják. Jelentkezni tehát legkésőbb június 20-ig lehet személyesen vagy levélben a Magyar Házban (Oradea, Str. Duca No. 9.) A tanfolyam kb. 6 hétig tart. Részt vehet rajta minden 15 éven felüli leány vagy asszony, aki legalább a 7 elemi osztályt elvégezte. Nagyon kívánatos volna, ha a városi nőtársadalom tagjain kívül a vidéki kisbirtokos osztály tagjai is mennél nagyobb számban jelentkeznenek és venniének részt. A tanítás díjmentes, csupán a főzésnél felhasznált és a növények által elfogyasztott élelmiszerek árának fedezésére kell fizetni egyszersmindenkorra 500 leit. A hallgatók gyakorlatilag tanulják meg a főzést, mosást, vasalást, összes háztartási munkákat, fehérnemű szabást és varrást, sertés és baromfi tenyésztést, kertészetet és családgyógyászatot. A tanfolyamot Bocz Ilona, a kiváló transsilvániai háztartási és gazdasági szaktanárnő vezeti megfelelő szakérők bevonásával.

A szervezőbizottság ezúton is felhívja a magyar lányok és asszonyok figyelmét arra, hogy igyekezzenek kellő időben bejelenteni részvételüket, mert a tanfolyamot csak abban az esetben tartják meg, ha megfelelő számú résztvevőre számítani lehet.

* **Idéges emberek gyomor- és bélbajnál reggelizés előtt egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz kissé felmelegítve igen kellemes háziszor, amely a székletétet elrendezi, az emésztést előmozdítja és az egész anyagcserét jókékon befolyásolja. Az orvosok ajánlják.**

Szemtől-szemben a nunciussal

Ujságíróknak is ritkán van olyan szerencsében része, hogy hosszabb ideig szemtől szemben álljon a pápával — vagy annak követével, a pápai nunciussal. Most, hogy a Vatikán pápai követe, Cassulo András városunkat is meglátogatta, abban a különös kegyben részesültem, hogy mintegy félórán át figyelhettem őt, aki akkor is felkelhetné az érdeklődést személye iránt, ha nem volna nuncius és lila reverendás alakját nem fényes főpapság venné körül. Cassulo András nem mindennapi ember, s aki tud az arc vonásaiban olvasni, élvezettel láthatja ezen az olaszosan barna, markáns és mégis igen sok lágyágot kifejező arcon a bölcsesség és tudás, a jóság és szelidség kifejezését.

A millió is megkapó, ahol ez a csöndes szemlélődés a nuncius személye fölött történt. A római katolikus püspöki rezidencia díszterme mellett kis fogadószalon piros kárpitjai, süppedő szőnyegei és a falakat teljesen elborító ósrégi arcképek között áll a nuncius, oldalán Fiedler István megyéspüspökkel. Félkaréjban a főpapság sorakozik, aztán a világi előkelőségek érdemrendjei és plasztikonjai csillognak s a díszes kerettel szemben áll az itteni római katolikus közönség színe-java — közöttük mi, katolikus újságírók is. A nuncius lilaruhás férfias alakja plasztikusan emelkedik ki az artisztikus környezetből, amely Ruysdeal festményeire emlékeztet.

Túl vagyunk a bemutatáson, melyet Fiedler püspök végzett fáradhatatlanul és lebilincselő kedvességgel. Egy frakkos, érdemrendes úr — hagyjuk el most a név külön emelését — üdvözlő beszédet mond. A nuncius tudja, ki az illető, kije volt ő ennek a városnak, az itteni magyarság és a katolikuság érdekeit mennyi ideig védte különböző kormányokkal szemben, egykor maga is, mint egy jelentékeny kormány exponense. A beszélő férfi csillogó fehér haja oly jól illik a fekete frakkhoz s ezt a nuncius is észrevette. Elégdetten, szinte gyönyörködve figyeli a díszmagyart kívánó daliás férfialakot. Beszédjére néha meglepődötten bólint. S közben meglepő barna szemei (amelyek az olasz karaktert képviselik) átfutnak a hódoló sokaságon. Itt-ott megpihennek.

Továbbcsiklik a tekintete s megakad rajtam, aki szinte közvetlenül szemben állok vele. Néhány pillanattig szemlél s újból a beszélőre néz. Istenem. — gondolom kissé szégyenkezve, — talán most haragszik rám, mert a bemutatáskor nemcsak a nunciusi gyűrűre hajoltam, de amúgy magyaráni keztem is szorítottam vele. Hiszen ő is olasz, mint az én őseim s tán odaváló Udine környékére, mint valamelyik úkapám, akinek lovagvára volt ottan. Ugy szerettem volna megkérdezni tőle, de nem lehetett. Most megint rám pillant. Nem. Nem haragszik. A tekintetében jóság csillog s tengeri szerénység. Ha valaki mondhat ilyet: — aki valamit alkotott s érdemeket szerzett, kevélység helyett csókolja meg a földet s adjon hála Istennek...

... akkor Cassulo András mondhatja, mert ő a nunciusi magasságban is megmaradt szerény és tevékeny, alázatos Istenszolgájának.

Az a félóra, míg figyelhettem, igazi élményt jelentett számomra, mert ha nem is hallhattam a hangot, amely a pápa szavait tolmácsolta, — de a tekintetén át eljutottam ahhoz a kivételes lélekhöz, amelybe tekinteni egymaga is felemelő gyönyörűséget jelent.

HUZELLA ÜDÖN.

Vissza a faluba!

Írta: Jávör Béla

Bucuresti, június hó.

A barátom, aki bár egy évtizede lakik már Bucurestiben s még mindig transsylvaniai hontalannak érzi itt magát, a napokban boldog ragyogással a szemében, közölte velem:

— Vettem Hétfaluban egy falusi házat. Ötvenezer lei volt mindössze az ára. Két nagy, padlós szobája, konyhája, kamrája van, villanyvilágítása s egy félholdas kertje, ami felhúzódik a hegyre és a szabad, gyönyörűséges erdejében folytatódik.

— Ez befejezett tény? — néztem reá hitetlenül.

Mert szegény ördögnek ismertem a barátomat, aki nagy kinlódással tartja fenn magát végtelenül szerény magánhivatalnoki fizetéséből.

— Tiszta igaz, — felelte, — így, ahogy mondom. Már át is irattam a nevemre. Pompás hely. Egész kis birtok, ami, kerti megmunkálással, szinte egy egész családnak dolgot adna és létalapot biztosíthatna már.

— De persze, te csak nyaralónak vetted.

Nagyon elkomolyodott erre a kérdésre és határozottan válaszolt:

— Nem. Komoly lakóháznak. Ez az a minimális fedél, amit fekete napokra számítva, mindenkinek biztosítani kell a maga és családja számára. Ez lesz az én végleges letelepülő helyem. Ide fogok visszavonulni, ha már nem bírom a nagyvárosi hajszát és robotot; itt fogok karosszékekben ülni, kertben pepecselni, méhészkedni, disznót hizlalni, ha nyugdíjas korba értem, anélkül, hogy a nyugdíjkegyességgel minden hónapban megjelenhetnék az adóhivatalban... És itt fogom egy szép napon azt mondani: Szervusz világ.

Ugy éreztem, hogy a barátom szavaiból hosszas megfontolás bölcsesége csendül ki s most már kezdem én is nagyon komolyan venni ezt a házvásárlási ügyet.

— Már régóta forgatom ezt a fejemben, — folytatta. — Negyvenöt éves vagyok s ebben a korban már kezd a vénülés feltartóztathatatlan voltára rádöbbenni az ember. S mi, a mi korunkbeliek vagyunk körülbelül az első transsylvaniai magyar értelmiségi nemzedék, a hajdani magyar hivatalnok-osztály immár öregedő leszármazottjai, akik kicsöppenne az életfogytiglan ellátottak osztályából, most ellátatlanul nézünk az élet utolsó időszakára. Mi nem támaszkodhatunk hagyományokra, nemzedékek során kijegecesült tapasztalatokra; nekünk magunkból kell kitermelni a megoldást: mit tegyünk, hogy készülődjünk, hogy biztosítsunk magunknak az aggkor éveire nem is uri, nem is kispolgári, csak éppen nem-koldus létminimumot... És töprengésemben arra a megállapodásra jutottam, hogy ezt a létminimumot egy kis falusi gazdaság biztosíthatja legjobban. És egy ilyen kis falusi gazdaság megteremtéséhez némi takarékosággal huszhuszonöt éves munkaidő alatt már össze tudja kuporgatni az anyagi feltételeket még olyan szerény körülmények között élő ember is, mint amilyen egy magamfajta magánhivatalnok... Havi hétszáz leies megtakarításból. — kamatok nélkül számítva is — összegyűl már husz esztendő alatt szinte ötvenezer lei, annyi, amennyiből én a házikómat s a félholdas kertemet vásároltam... Persze, én későn jöttem erre reá, s a magam erejéből csak évek múlva tudtam volna ezt megcsinálni, de másnak ajánlom, eszméljen az elején s csinálja ezt utánam a maga félretett havi kétszáz leiből. Igen, kuporgasson, aztán szemeljen ki magának egy magyar falut, nem baj, ha nincsenek is abban a faluban családi gyökerei — hiszen a mi városra származott lateiner társadalmunk nagy része már rég elvesztette szerves kapcsolatait a faluval — mondok: nézzen ki magának egy falut, lehetőleg olyat, amely nem esik távol élete kenyérkereső korszakának munkahelyé-

től és építsen ott szerény, meghúzódó helyet magának... Ez a jövő. Körömszakadtig menő munkával elérni annyit, hogy visszatérhessünk a faluba. Aki ezt már az öreg kor beköszöntése előtt meg tudja valósítani s a falusi ház mellé néhány hold földcskét is tud szerezni, ahova még teljes munkaerőben vonulhat vissza, az annál boldogabb. Én, mondom, későn okosodtam meg. Én csak most kezdek igazában kuporgatni, most, hogy a véletlen örökségből vett „birtokom“ komoly életcélt mutat nekem. A házam megvan, az utcára már nem kerülhetek. A kertem megvan — a krumplilevesem s a puliszkám s néhány szakasztó almám és szilvám, babom, zöldségem már ott megterem. Most még egy-két holdacska kell hozzászereznem s akkor olyan nagy baj többé nem történhetik.

Nem muló hangulatokból eredtek ezek a szavak. Nem a nagyvárosban vegetáló ember olthatatlan faluszomja volt ez, nem az irodai gürcölő örök honvágya a tyukültetés, a disznóhizlalás, a gyümölcsös kert s az erdei pázsit után. Hanem egy reménytelen jövőjű kisebbségi ember önmaga iránti kötelessége érzetének szomorú és megszivlelni való megnyilatkozása; egy eredetileg magasabb anyagi és szellemi életszínvonalon indult életpálya megtörése s a létminimumig csökkent életigénnyel való megalkuvás, de ugyanakkor valami bölcs és nemes életigenlés, amelyet nem bénítanak meg a vályogos falusi ház s a mindennapos krumplileves kilátásai sem.

Pár pillanatnyi csönd után még hozzátette a barátom:

— Nemcsak egyéni szempontból a legjobb megoldás ez a városi agg koldus-sorsból való menekülés... Képzeld el, micsoda nagyszerű erőt jelentene, ha minden magyar értelmiségi munkás, aki ma még Transsylvania nagy városaiiban s Bucurestiben kenyeret tud keresni magának, ugyanilyen megoldást választana. Képzeld el, mekkora nemzeti kincsét és kul-

Aki okos **SELYEMMEL** varrt,

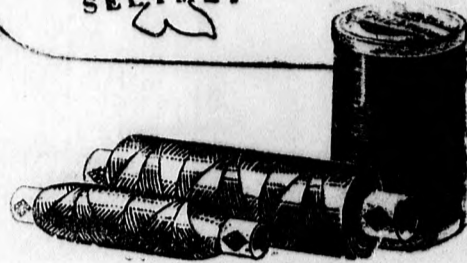
mert a **SELYEM** rugalmas

nem szakad és színtartó.

Kérjon mindig

Gütermann varró-

SELYMET

FIGYELJEN A GYÁRI VÉDJEGYRE: A SAKK-TÁBLÁRA. LANGYOS VIZBEN NEUTRALIS SZAPPANNAL MOSHATÓ.

tura-fenntartó biztosítékot jelentene, ha minden transsylvaniai magyar faluba települénének ilyen önmagukat nyugalmazott magyar értelmiségiek, akiknek a tekintete évtizedes városi munkában világosodott meg s akik munkás életkoruk tülekedő erőfeszítései után még nyugalmi állapotban is rendelkeznének a tevékenység annyi erőlködésével, amennyi elég ahhoz, hogy egy falu magyar életének ébrentartásához az ott meglévő erők alátámasztásával, kifejlesztésével eredményesen hozzájáruljon.

Ezek már olyan távlatok, amelyekben a jövőért aggódó szem sugarát végigvillantani mindenesetre érdemes.

VALAMI NAGYON TETSZETT NÉKEM

Írta: MECS LÁSZLÓ

Tavasszal Pesten bandukoltam a nagyköruti forgatagban s valahonnan szép süldő-lányok jöttek sietve, majdnem trappban, nagy lendülettel, piros-szépén s megvallom, mindez tetszett nekem.

Minden kézben virágos ág volt, másik kezükben hosszú spárgán félméter széles nagy léggömbök longtek lilán, pirosan, sárgán, zölden, fehérén, barnán, kéken és mindez nagyon tetszett nekem.

Mögöttük fehér-pillangós, nagy bóbítával ment az apáca, nem ecet-arccal s nem oly szívetl, mely a gyermek-vágyat kijátssza: vastag anya-szövetben, kékben. Megvallom, ez is tetszett nekem.

...A süldő lányok elsiettek, felálltam egy köruti padra, hogy lássam még, miként libegnek léggömbjeik lengőn, dagadva zölden, pirosan, sárgán, kéken s kimondhatatlan tetszett nekem.

Szép a vidámság, tavasz-jókedv, szép a virágos tavasz-álmom, ha valaki vigyázva viraszt és féket tart szeretet-szálon: ne bukjon el a láb a vétéken! Bor, tréfa, báj így tetszik nekem!

Valamikor vig tavaszomban így jártam én is, ó bevallom, egész májústákat cipeltem s szívem lengett, mint bíbor ballon minden magyar-lakott vidéken és mindez nagyon tetszett nekem.

Barátaim reszkettek értem, a püspökök aggódtak értem, nem látták, hogy mögöttem Jézus jár titkon és bármire törtém, szeretetből volt gyöplöm-ékeim: én tudtam s nagyon tetszett nekem.

Világpolitikai arcélek

Neville Chamberlain

Iria:
Csizsár Béla

Angliában sohasem szerették a fontos posztokon a fiatalembereket. Azt tartották, aki fiatal, az ráér még. Ettől a hagyományos elvtől talán csak Eden esetében tértek el, akit egy tiszteletreméltó öreg, Austen Chamberlain pártfogolt s egy idealista nézőpontjaiban megrokkant Anglia gyengesége engedte a Foreign

Office élére. A kormányelnökök számára azonban az elv mindig érvényben maradt és így történt, hogy a böles és megöregedett MacDonald a böles és megállapodott Baldwin, míg őt most az ugyan-csak böles és tiszteskorú Neville Chamberlain váltotta fel. Az öreg Anglia mindig ifjú marad, de az öregifjúra mindig öregifjú premiereknek kell vigyázniok.

Chamberlain, az új kormányfő, közelebb van a hetvenhez, mint a hatvanhoz. Most hatvanöves. Hónapok óta jóslták, hogy ő követi a kormányelnöki székben Stanley Baldwin, de még e divatosvá válás se tudta meghozni azt, hogy életéről s egyéniségéről többet tudjunk, mint annakelőtte. Akárcsak elődje, ő sem a nyilvánosság embere, kerül minden feltűnést, szívesebben él a qulisszák mögött, mint a forum reflektorfényében. Mint Baldwin, ő is rejtély, de elődje egyénisége az övétől merőben idegen. Baldwin érzelmes, lassú, habozó, Chamberlain rideg, zárkózott, erélyes, nagy a valóság-érzéke s minden helyzetben azonnal tudja, mit akar. Mint Baldwin, ő is „alulról” jött, szinte még inkább alulról, mint elődje. Nagyapja cipésmester volt, szolid, becsületes iparos, apja is cipésznek indult, azonban többre vágyott, vállalkozásba kezdett, bővítette üzemeit, nemsokára már cipőgyára volt Birminghamban, amely idők múltával Joe Chamberlainnel töltötte be a város polgármesteri székét. Fia, Neville már előkelő iskolákba, kollegiumokba járt. Oxfordban végezte az egyetemét, aztán ő is Birmingham polgármesteri székébe került, ahonnan csak a háború alatt sikerült kicsalogatnia Lloyd Georgenak. Neville Chamberlain egyideig a pénzügyminisztériumban dolgozott, mint államtitkár, majd a hadfelszerelési minisztériumba került, de a háború után újból visszamenekült a birminghami polgármesteri székbe.

Politikával nem szívesen foglalkozott, még képviselőseget sem vállalt. Legjobban akkor érezte magát, ha a városi ügyektől némi tájékozódás jutva, kedvenc sportjának, a horgászatnak hódolhatott, vagy kertjében kertészkedhetett. Egyik parlamenti beszédében meg is mondta: „Szabad óráimban műkedvelő kertész vagyok” s nagy lelkesedéssel beszélt virágairól és a kertészkedés örömeiről. Másik kedvenc időtöltése a horgászás. Órákat el tudott tölteni mozdulatlanul a bírtoka mellett elhúzó folyó mellett, még ha a szákmány elonyészően esekély volt is. Sokáig úgy látszott, hogy működése a birminghami lordmayorságon túl nem terjed. Birminghamban főbb szociális alkotás és a város pénzügyeinek fokéletes rendezetése dicsérete a lordmayor. Sokat tett a munkás lakosság életszínterének, szociális helyzetének javítására, munkáslakásokat emeltetett, munkásbetegségélyzőket állított fel, majd megalapította a birminghami városi bankot,

amelynek nyomán egész Angliában kialakult a városi bankok hálózata. Pártpolitikailag a konzervatív párthoz tartozott, de a párt levékenységében nem vett jelentős részt, viszont hozzá minden időben hű maradt. Mikor Lloyd Georgenak a háború alatt sikerült politikai szerepet vállaltatnia vele, úgy látszott, hogy Neville Chamberlain pályája egyszerre a magasba ível és hamarosan igen fontos vezetőszeret kap. De aztán visszatért a város élére ismét, ahonnan 1922-ben ásták elő újból, amikor Bonar Law kabinetjében a postaügyi, majd később az egészségügyi tárcát bízták rá.

A huszas évek közepén ismét Birminghamban látjuk. Mintha meg akarná erősíteni Lloyd George mondását, aki gúnyos fintorral így beszélt róla egyszer: „Sovány esztendőben jó polgármester lehet egy vidéki városban, de többre nem igen való.” Erre a mondásra azonban Chamberlain alaposan rácafolta a harmincas évek elején, amikor Anglia a pénzügyi válság és összeomlás lejtőjére került és a válság a brit birodalmat alapjaiban rázkódtatta meg. MacDonald nemzeti kabinetjében Snowden után ő veszi át a kincstári kancellárságot, a pénzügyminiszteri tárcát s nagy lendülettel lát hozzá a pénzügyi válság lokalizálásához és elsimításához. Realizmusa, józan-sága, böles előrelátása, nem utolsó sorban nagy-szerű szakértelme és bátorsága révén a pénzügyi krízist a gazdasági élet új fejlődése váltja fel. Anglia letér az aranyalapról, a font értékét reális színvonalára szállítják le, a gazdasági élet élénk vérkeringése megindul, a munkanélküliek száma százazrekkel kevesbedik, (a javulás főleg 1933 és 1934 határvonalán mutatkozik teljes erővel), mindez Chamberlain pénzügyi politikájának a következménye. Anglia áttér a védővamos rendszerre, szakítva a szigetország 19. századi hagyományával. Ez időben már a kivitel 10—15 százalékkal emelkedik, a kamatláb, amely kevéssel azelőtt még 6 százalék volt, most 2 százalékra esik le; emelkedett a hajózás, növekedett a vasúti forgalom s ugyanakkor a mezőgazdaság helyzete is jelentősen megjavult. A gazdasági életre nagy hatással volt az ottawai értekezlet is, amely a

Egyháziaknak, művelt világiaknak

A keresztény egyház története (nyolc kötetben)

Szerkeszti: Bangha Béla S. J. és Iffas Antal
I. kötet:

Bangha Béla S. J. és Borbély István S. J.
Az ősegyház

II. kötet:

Loschert Kázmér:

Egyházatyák kora

Legnagyobb és legerősebb vállalkozása az ideai könyvpiacnak: Mindenkinek ismernie kell — Az egész világ más színben tűnik fel az olvasó előtt, ha megismeri az Egyház történetét. — Válságokon, már-már győzni látszó eretnek-ségeken át: a diadal felé! Ez a most megjelent két kötet és megjelenendő hat kötet mondanivalója korunk számára!

Az egész sorozat ára füzve 1500 lel, kötve 2000 lel és portó. Megrendelhető havi 150, (a kötet példányok) havi 200 lel részletre.

Megrendelhető:

a „Magyar Lapok” könyvosztályánál.

birodalom egyes országai között szorosabbra fonta a kereskedelmi és gazdasági kapcsolatot.

A prosperitást elindító e rendszabályok és intézkedések szinte teljesen Chamberlain elgondolásaiból és terveiből születtek meg. Pénzügyi politikája révén Anglia végleg felszabadult a világgazdasági válság következményei alól. Pénzügyminisztériusának hat esztendője Anglia csodálatos gazdasági prosperitásának időszaka volt. Mindezt persze még Angliában is kevesen tudják, mert Chamberlain sohasem szerette, ha beszélnek róla, ha ismertetik munkásságát, mindig irtózott az önreklám bármilyen fajtájától, csendben, levonulva, szerényen élt és dolgozott mindig. Ezért van az, hogy nem is örvend valami különösebb népszerűségnek, elismerik képességeit, de nem szeretik. Chamberlain mögött pedig hat év nagyszabású teljesítményei állanak. Nehéz és súlyos időkben mutatta be hivatottságát, rátermettségét, így kétségtelen, hogy jó kezekben lesz rála Anglia kormányrúdjá az elkövetkezendő nehéz és felelősségteljes években.

DÉLELŐTT FÜRESZELEK...

Az istállóból pára csap,
lilásak a hús félszerek,
fűrészporosan áll a bakk
— favágó bakk —
fűrészzelek.

A nap tempós kiscgazdaként
villázza felhő-saruját —
s fényt sercint néha, lanyha fény —
— foga közül —
a falun át.

A bontott kazal füstölög
— tán a nyár emléke előtt?
finom, laza ezüstködök
ezüstözik
a hegytetőt.

Bágyad a hó a kerteken,
az udvaron enged a sár,
indul a nappal melegen
mint átfestett,
öreg barát.

Bólint az ismerős faszal
és megnézi: mit dolgozom
aranyként csillan a fapor,
a rögöket
himporozom.

Zendül a bakkom, muzsikál.
fahúrú, borús hegedűm,
fölgyek kemény húrjainál
szobben vajjon
mi hegedül? —

Hasítva vonoz a fűrész,
feszült, ós dallamot fakaszt,
a szám utána füttyrész
és izzadok
mint egy paraszt.

Mint ösöm, a condrás eselőd
urak zsellérje, aki nem
szidta kiizadt kenyerét —
oly fáradtan
víg a szívem!

Lábamnál kutyám hemperg
a hajam közt lágy szél kerget
s öklömben piheg a meleg
munka, mint kis
vad énekes

madár, mely egyszer kirep
s falum felett, világ felett
a kébbe cikázza remekül
füttyös, tiszta,
friss nevetem!

KISS JENŐ.

Röntgenezik a gyöngykagylókat, Bécsből jelentik: Az egyik lap érdekes tudósítást közöl a gyöngykagylók röntgensugarakkal történő átvilágításáról. Eddig fel kellett feszíteni a gyöngykegylőt, ha ellenőrizni akarták, hogy mennyire haladt a gyöngy fejlődése. A japánok vezették be a gyöngyképződés mesterséges megindítását a kagyló megsértése útján. De emellett is szükséges volt a gyöngy fejlődésének ellenőrzése és a felfeszítés sok kagylót tett tönkre. Legújabb röntgensugarakkal világítják át a kagylót. A gyöngy fekete folt alakjában mutatkozik. A folt nagyságából és formájából a szakértő meg tudja állapítani, hogy a gyöngyképződés eléggé előrehaladt-e.

A REMÉNY visszafér... A KIÜTÉS elfűnt!

A gyógyulás számtalan esete — gyakran csodálatos — ismeretes, hála a Cadum-kenőcsnek. Ez a gyógyszer elmulasztja a viszketést, enyhíti a gyulladást, elszáritja a pattanásokat; általában két-három hetes kezelés elegendő, hogy a bajt tökéletesen gyógyítsa. Mire vár még? Egy doboz Cadum kenőcs oly kevésbe kerül. Jó ha állandóan kéznél tart egy dobozt!

Kérjen csakis valódi Cadum-kenőcsöt!

A MEGTORLÁS

Irta: Dr. LEBER JÁNOS

Néhány nappal ezelőtt a valenciai vörös kormány hadirepülői 12 bombát dobtak az ibizai kikötő előtt horgonyzó s ott a nemzetközi semlegességi bizottság megbízásából ellenőrző szolgálatot teljesítő *Deutschland* cirkálóra. A minden becsületes embert felháborító, aljas merényletnek, — hivatalos jelentés szerint — 25 derék német tengerész esett áldozatul s körülbelül ugyanennyi a súlyosan sebesültek száma is, akiknek életbenmaradásához szintén kevés a remény. A támadás teljesen indokolatlan volt. Egészen váratlanul érte a német hadihajót, ami egymagában is döntő bizonyíték amellett, hogy a merényletet provokáló ellentámadás nem előzte meg. Ezt a mesét egyébként, mint mentséget, egy napi latolgatás után, még a baloldali angol és francia lapok is kénytelenek voltak visszautasítani. A valenciai kormány ugyan még mindig erősködik, hogy így meg úgy, ő majd bebizonyítja ártatlanságát. *Del Vayo*-nak a vörös kormány népszövetségi megbízottjának, azonban nincs kedve az ügyet a népszövetségi tanács rendkívüli ülése elé vinni, mert fél a következményektől. Ez a körülmény szintén a vörös kormány ludassága, sőt egyenes vétkessége mellett bizonyít.

A német kormány, hogy a végsőkig felháborodott nemzeti közvélemény kívánságát kielégítse és hogy a Németország becsületén esett súlyos sérelmet megtorolja, öt egységből álló hajócsoporthal, egy teljes órán keresztül bombázta Almeriát, a vörös Spanyolország egyik tengerparti városát. Hír szerint a bombázás következtében 39 épület dőlt teljesen romba és 19 emberélet pusztult el. Hogy ezenkívül hány ház sérült meg súlyosan és kevésbé súlyosan; hány férfi és nő; öreg és gyermek sérült meg halálosan, vagy kevésbé halálosan, — arról nem írnak bizonyosat az újságok. Egy órai bombázás után a haragos német flotta, — mint aki jól végezte dolgát, — megelégedetten elvonult a színtérről. *Megtorolta* a merényletet.

Nem hisszük, hogy akadna egyetlen ember is a kultúr népek között, aki ne értené meg és ne érezné át a német nép gyászatát és fájdalomát, haragját és elkeseredését, amikor 30—40 derék fiát pusztította el orgyilkos módon egy jól ismert, de pillanatnyilag láthatatlan ellenség. Tagadhatatlan az is, hogy Németországnak joga volt megtorolni a presztízsén esett sérelmet s úgy venni magának elégtételt a merényletért, ahogy az adott körülmények között tudott. *Nekünk mégis fáj; minket mégis elszomorít és*

megijeszt az elégtételvételnél ez a módja. Ki meri állítani ugyanis, hogy Almeriának minden lakosa bolsevista, aki résztvevett az ibizai merénylet kitervelésében vagy végrehajtásában; tudott róla; helyeselte azt, vagy csak örült is neki egy szemernyit? Ki hiszi azt, hogy a német hadihajók bombázásainak csak ilyen elvetemült vagy legalábbis megromlott lelki és erkölcsi lakosok estek áldozatául? Nem valószínűbb-e az, hogy az a 19 ember, aki Almeriában elpusztult — maga sem tudta miért — *ártatlan*? Nem csak a merényletben, hanem mindazokban a bűntettekben is, amelyek Spanyolországban az utolsó esztendőkből vágbe mentek? Lehet, hogy éppen békés, a vörös milícia elől bújkáló ellenforradalmár-lelkületű polgárok pusztultak el a német megtorló gyilkos ágyútüzben. Lehet, hogy ezeknek, vagy ilyeneknek a háza omlott össze s az ő vagyunk semmisült meg *olyan dolgok miatt, amelyekhez semmi közük se volt, olyan szenvedélyek átkos összeütközésében, amelyek őket sohasem emészte fel!*

És megmaradtak az igazi bűnösök! Almeriában, Valenciában és — Madridban és Moszkvában is! Hogy tovább szöjjék a gyilkos merényletek szárait, hogy tovább mérteljezzék az embereket, hogy tovább mérgezzék a levegőt, amelyet mindennap beszívunk. Hogy tovább szítsák a gyűlölet tüzét; tovább fanatizálják a gyilkosokat; tovább rágják, rombolják az emberi civilizáció és kultúra alapjait. Ezeknek a hajuk szála sem görbült meg, sem Ibizában, sem Almeriában. Az egész emberiséghez fordulva kérdezzük: *micsoda elégtételvétel, micsoda megtorlás az, amely ezeknek az emberi bőrből bűjt vadállatoknak ruhaszegélyéhez sem ért el?* És micsoda pipoggyaság, gyávaság az, hogy a világ népei remégnék azoknak váratlan és kiszámíthatatlan támadásoknak előérzetében, amelyeket ezek az elvetemült bitangok készítenek elő s zudítanak alkalmas órában a nyakukba. És bár módjuk volna rá, nem tesznek ellene semmit. Nem védekeznek úgy, ahogy azt a helyzet halálos komolysága megköveteli.

Az újságok nagyrésze nem ír róla, mégis tudja mindenki, hogy a valenciai kormányt Oroszország *biztatta* fel a merényletre. Neki mindenáron háború kell, mielőtt Németország teljesen felszerelné magát, amelybe a maga oldalán bevonhatná Franciaországot, Csehszlovákiát, esetleg Angliát is. Ezért izgatja, inzultálja és bosszantja a németeket és olaszokat

minden alkalommal, amikor csak lehet. Ezért rágalmozza őket feketére az úgynevezett demokratikus országok félvörös sajtójában. Nyíltan nem mer előállni s kikezdeni velük. A régi diplomácia szokásaihoz híven a kulisszák mögé húzódva *dolgozik*. Most arra számított pl., hogy a túl büszke és túl heves német kormány olyan lépésekre ragadtatja magát a *spanyol* vörösök merényletének hatása alatt, *amelyek Franciaország és Anglia részére lehetetlennek teszik a semlegességet*. Így robbanna ki az európai háború, amelynek csak egy győztese lehet: a *bolsevizmus* és egyetlen legyőzöttje: *Európa keresztény népeinek 2000 éves kultúrája*.

Hála a német kormány bölcs mérsekletének, — bár érthető lett volna a megtorlásnak súlyosabb mértéke is, — az elégtételvételben nem ment túl azon a határon, amelyet Anglia és Franciaország ellenvéleményei és ellenérdekei irratlanul szabtak elébe. Nem tudni mi ebből állt meg és maradt meg Almeria bombázásánál. *Ki biztosít azonban bennünket arról, hogy egy újabb súlyos provokáció vagy egy újabb német vagy olaszellenes merénylet nem fogja-e mind a két nép lelkében s mind a két ország türelme tekintetében végsőkig feszíteni a húrt?*...

Meg kell tehát keresni a merénylet *igazi gaztetteit* s meg kell őket büntetni úgy, ahogy megérdemlik. Európának meg kellene egyszer már mutatnia, hogy nem lehet az 3 nyugalmával és békéjével, életével és halálával bűnös játékot folytatni. *El kellene egyszer már tiporni azokat a kigyó-fejeket, amelyek halálos harapással fenyegetik a gyantatlan népek békevágyát s el kellene taposni azokat a tűzfészkeket, amelyek lángborítással fenyegetik a békés kultúra nehezen felépített épüzeit*.

Csodálkozunk Anglián és Franciaországon, akik *látják* a veszélyt, *tudják* is, honnan közelg; ismerik is a veszély felkeltőit és fokozóit. — mégse szállnak szembe velük; hanem rég elavult politikai és szabadságbölcseleti ideológiák mesterségesen kitenyészett hínárszövedékébe bonyolódva, — tartalma vesztett szövegek megdohosodott illatától elkábultva dogmatikai alapon azok oldalára állnak, akik éppen ebből a dogmatikából kovácsolnak ellenük *gyilkos fegyvereket*.

Milyen könnyű volna a vörös Spanyolország létében lappangó veszélyt egyszer és mindenkorra megszüntetni! Tagadja meg Anglia és Franciaország a számtalan embertelenséggel terhelt és az ibizai merényletnek hasonló atrocitásokkal *Európa békéjét komolyan veszélyeztető* valenciai anarchista kormánnyal a politikai közösséget! Ne adjon neki sem anyagi, sem erkölcsi támogatást. Tartsa féken Oroszországot. Többre nincs szükség. A többit elvezék Franco tábornok csapatai.

Egy későbbi kor történelmi lelkiismeret: *nem csak a mai politikai és számtalan gazdasági viszonyokat, nem csak az esetleges háborút, vagy békét, hanem az ibizai német katonák és az almeriai ártatlan áldozatok halálát is azokon fogja számonkérni, akik elmulasztották a védekezést*. Mert ha a nyugati nagyhatalmak nem állnak most a sarkukra, jön egy újabb merénylet, a merénylet újabb megtorlás, míglen teljesen a háttérben dolgozó és ravaszul százmilliók életére spekuláló szovjet-állom: Európa *„legkeresztényibb”* népei között kitör az új világháború...

CARMEN SYLVA (Movila)

Grand Hotel Movila és Fürdő Szálloda.

Szezonnyitás június 1-én, zárás szeptember 30-án. Kényelmes szobák folyóvízzel, penzió rendszerrel vagy anélkül.

Pakkolások meleg iszap fürdővel 3800 leitől kezdve, beleértve teljes penziót, orvosi látogatást, fürdőt és összes taxákat.

Prospektust és díjtalan információt nyújt és szobafoglalást vállal az „EUROPA” Organizatia Nationala Romana de Voiaj si Turizm iroda és annak az országban levő összes ügynökségei, nemkülönben a szállodák igazgatósága. Interurbán telefon szám 20.

DESCARTES

Írta:
HESZKE BÉLA

Háromszáz évvel ezelőtt, 1637-ben, adta ki Descartes „Ertekezését a módszerről”. Az évforduló alkalmából a szellemi világ ünneplésére készül. A francia pósta Descartes bélyegét nyomat és az írók ünnepi méltatásokban emlékeznek meg az őszinte és szabad gondolkodás egyik legnevezetesebb mesteréről.

Az alkotásoknak, bármilyen téren is jöjjenek létre, próbaköve az idő. Descartes „Ertekezése” valljuk be, a próbát kiállotta, mert az még ma is a francia prózának remeke. Formája oly művészi és egyszerű, gondolatai annyira szívből eredők, hogy olvasásuk alkalmával mint egy újra átküzdjük az ujkor nagy küzdelmeit a gondolkodás szabadságának nagy drámájában. Olvasás közben magunk előtt látjuk a gondolkodás örök problémáit, melyekről vajmi könnyen feledkezünk a mindennapi élet ügyes-bajos munkájában. Descartes az „Ertekezés” megírásában egyszerűsége és közérthetősége törekedett. Mi sem bizonyítja jobban ezt: a törekvést, mint a francia gondolkodó egyik levele, amelyben azt írta: az „Ertekezésről” azt akarom, hogy az aszszonyok is értsenek valamit belőle.

Descartesről való megemlékezésével, a magyar tudományosság háláját is kifejezésre kell hogy juttassa, mert neki köszönhetjük a filozófiai gondolkodás első ébredését Magyarországon. Az utrechti egyetemen, ahol először hirdették Descartes új gondolatait, egy szegény magyar ifjú a legnagyobb hévvel kapolta föl az akkor már üldözötte vett új világszemléletet s komoly lelkesedéssel eltökélte magában, hogy a gondolatokat meg fogja honosítani hazájában — nemzeté nyelven. E tanuló Apáczai Csere János volt, az első magyar filozófus, aki híven szándékához, szóval és írásban, a szabad gondolkodás első hirdetője lett Magyarországon. Akkor a magyarság egy nyomon haladt az európai szellemmel. Apáczai az új descartesi felfogásnak első hirdetői közé tartozott Európában. Sa nos, korai halála nem engedte meg, hogy lekes tanítványokat neveljen és így a sokat író kezdettnek nem volt folytatása. A magyar filozófiai gondolkodásnak zsenje növénye elveszett politikai és nemzeti harcainkban. Apáczai után a filozófia sokáig az iskolák szaraz vitaügye Magyarországon s így az európai filozófiai gondolkodás nagy munkája nélkülünk jött létre.

Csodálatos az író ember őszöne. Megérez olyan összefüggéseket és következményeket, amelyeket a mindennap szürke embere képtelen lelkes mélyéről felszínre hozni és kifejezésre juttatni. Mintha Descartes is megérezte volna, hogy tanait félremagyarázzak és ezért az Ertekezésben eleve óvatosságot tanainak elferdítése ellen. Tanainak követőit és tanítványait repkényhez hasonlította, „amely jóllehet nem iporkodik magasabbra, mint a fa, mégis miután elérte annak csúcsát, ismét lefelé száll, hogy új nedvet szívjon fel.” Ilyenkor a tanítvány is, aki nem éri be azzal, amit a mestertől tanult, hanem a mester művében olyan kérdések megoldását is véli látni, amelyekről ő nem mond semmit, melyekre talán soha nem is gondolt. „Azért mégsem kerülhette ki a nagy gondolkodók rendes sorsát, hogy tanítványaik az ő nevükben egészen mást hirdetnek, mint amit ők maguk mondtak.”

Descartes tanai, a belemagyarázás következtében, nagy változásokon mentek át háromszáz év szellemviharában. Sokszor céltudatosan szöszterint vették és értelmezték.

„A józan észből a világon egyforma rész jutott mindenkinek”. Ez az „Ertekezés” első mondata és amióta ezt Descartes leírta, minden ember jogosítva érezte magát, hogy filozófiával foglalkozzon. Három évszázad telt el és lassanként a tudományok köre a technika, hatalmas védőfalai emelkedtek. Csak a filozófia maradt ennek híján lassanként a tudományok között úgy maradt, mint sövényvel körülfalt parkok mélyén az egymagában álló csipkebokor, amelyről mindenki szívesen járhat. És az emberek szakítottak Descartes óta a filozófia egy kicsit mindenki tudományá lett. Ez még nem lenne baj. Hisz a tehetségtelenség ugyanis kihullanak az idő rostáján.

Következményeiben sokkal sajnálatosabb Descartes egy másik állításának a szöszterint va-

ló vétele. A descartesi filozófia egyik fő tételéről van szó. Ugyanis ő azt állította, hogy „sohasem szabad semmit elfogadni igaznak, amíg azt valóban annak nem bizonyították meg és addig semmit meg nem értenek meg, amíg a kétségnek a legkisebb jeleit meg nem szüntették”. Descartes gondolkodásának a kiindulópontja ez: a kétkedés. A XVI. század francia filozófusának a kétkelvény még nem öltött dokmatikus testet. Descartes formálta filozófiai rendszerbe. A kétkedés pedig nála nem volt üres szó, amellyel csak játszik az ember. Nem felszínes üresség, szemfényvesztő mesterség, mellyel mindent amit akarunk be tudunk bizonyítani, vagy megcáfolni, ahogy kényünk tartja. Végül pedig nem is kétségbeesés, vagy közömbösség, amellyel lemondunk minden tudás reményéről. Descartes igazán kétkedett, mert igazán kereste az igazságot. Erős elméje nem tudott megnyugodni abban, amiben mások nem találtak nyugtalanságra okot: a látszatban, a valószínűségben. Descartes világosan kimutatta, hogy miért kétkedik mindenben, de ugyanakkor éppen olyan erővel kereste azt, amihez a kétségnek árnyéka sem férhet. Kétkedése alapján logikusabb gondolkodásra akarta megtanítani az emberiséget. Az utókor azonban csak kétkedni tanult meg tőle. Descartes kételyre alapozott filozófiai rendszerének a következtetéseit hibásan vonták le az eltelt háromszáz év alatt. Más érteimet adtak neki és az elméleti tudás teréről a vallási és metafizikai tettek mezejére sikkasztották át s majd a világszemlélet minden terén alkalmazták és ezzel megindították az individualizmus tulkapásait és a gondolat az értelem játékvá alacsonyították. A középkor katolikus, egyetemes világszemléletét megbontó humanista gondolkodás hívei, miután a reformációval megvetették az individualizmus alapjait, saját felfogásuknak kései igazolását vették felfedezni Descartes filozófiájában. A descartesi racionalizmust túlzásba vitték: Rousseau egész politikai felfogását arra alapozta. Quesnay és Adam

Báile Sovata-fürdő

Az ország legrészebb gyógyüdülőhelye a „Harghita” hegység déli oldalán. Alkalmas mindennemű krónikus megbetegedéseknél, u. m.: rheuma, ischiás, bronchitis, női bajok, vérszegénység, egyéb izzadmányok eredményes gyógykezelésére. — Olcsó szobák és jó ellátás kapható.

„VILLA MADELEINE”

Sovata fürdő. Érdeklődni a tulajdonosnál: Milánkovits Arad, szerb templom udvar. Június 1. után Sovatan.

Smith gazdasági rendszert alkotott belőle. Ez még azonban nem káros következménye a félremagyarázott descartesi racionalizmusnak. A baj ott kezdődött, midőn a túlzásba vitt racionalizmus következtében az ész önmagát is bírálat alá vonta és így tetteink szubjektívitéása és a viszonylagossága világossá vált. Ez az utilitárista szempontok előretörését jelentette, amelyeknek jogosságát viszont a történelmi materializmus tudományosan bebizonyította.

Descartes eldobta a racionalista gondolkodás hagyóját, amely nem esett ezet, hanem háromszáz év alatt hatalmas lavinává növekedett. Ez a sajátosan francia és élesesű gondolkodó bizonyára nem vállalta közösséget, most háromszáz év után, azokkal az elvekkel, amelyeknek alapját akarata ellenére, a félremagyarázás következtében, egyrészt éppen ő rakta le.

Rövid megemlékezésünkben beszélünk kell Descartes filozófiájának leghíresebb tételéről: Cogito, ergo sum. Gondolkozom, tehát vagyok. Jelentősége nem eredetiségében rejlik, hisz már Szent Agoston is hasonlóan mondott, midőn az ókor szkeptikusai ellen fordult: Si enim fallor, sum. Ha csodolom, akkor vagyok. Aki nem létezik, nem is csalódhatik. Descartes tételének a fontossága abban rejlik, hogy a filozófiát magának az elmének a kutatására utasította. E szerény tartalmu tétel a filozófiai függetlenségének és önállóságának a jelszava.

„ Színes pasta ”

Bucuresti, június hó.

Vera Karalli asszony, a moszkvai és petrogradi császári operaházak volt első táncosnője, a bucaresti román opera balletmesternője a napokban tartotta meg tanítványai vizsgálódását az Operaház színpadán. A kis növendékek közül tudásával, Isten-adta tehetségével messze kimagaslott Szücs Erzsike, a kitünő balettimesternő tandíjmentes, nyolcéves tanítványa, aki egy sibiui nyugalmazott mozdonyvezető gyermeke. Önálló táncszámával a közönség lelkes tapsát érdemelte ki s rétermettsége annyira nyilvánvaló volt, hogy a fővárosi lapok kiemelték beszámolóikban a kedves, törekvő magyar gyermeket. A „Dimineata” így ír róla: A „Kanári madár” amit Szücs Erzsike adott elő, a benne megnyilatkozott technikai készséggel, ügyességekkel azt a meggyőződést keltette, hogy jelentős tehetség teljesítménye, akinek feltétlenül jövője van.

A kis Szücs Erzsikének nem első fellépése ez. Mesternőjének már nem egy vizsgálódásán aratott sikert s amellet néha leereszkedik bucaresti magyar műkedvelő előadások színpadára is, hogy egy-egy magyar táncpal vagy keríngővel ragadja el a közönséget. Amellet az iskolában is jó tanuló s az iskolai ünnepekkel

disze és csillaga ő. Rendkívül komolyan veszi táncstudását s azt máris életpályájának, jövőendő kenyéradójának tekinti. De azért gyermekmivoltát sem tagadja meg. A vizsgálódáson minden tapsnál és szakértői magasztalásnál jobban örült annak a doboz csokoládénak, amelyet szép táncéért ajándékba kapott...

Japán kerthelyiséget rendezett be egy ismert bucaresti magyar vendéglős, amit egy magyar rajztanárjelölttel terveztetett meg és készítettett el. A kert nagyon szépen sikerült: egy darab Bucurestibe varázsolt Nippon bambuszerdős háttérével, krizantémjaival, lámpionokkal, aranydíszítéses japán motívumokkal, amelyek közül nem hiányozhatott természetesen a japánbétus felírás sem. A vendéglős nagyon meg volt elégedve a munkával, rögtön ki is fizette az érte járó nyolcezer leit, ami magyar diákviszonylatban szédületes összeg s az ünnepélyes megnyitóra meghívott igazi japán urakat és igazi japán hölgyeket is. A japánok el is jöttek s nagyon jól érezték magukat:

— Igazán — mondták, — nagyon szép itt minden... Hamisítatlan japáni környezetet és levegőt varázsoltak ide az urak. Tökéletesen otthon érezzük magunkat; csak egy hiba van.

— És mi az? — ijedt meg a vendéglős, nem is szólva a rajztanárjelöltől, aki valósággal rémülten tekintett a kifogásoló japánokra.

— Az a baj, — hogy a japán felírásokat nem tudjuk elolvasni.

Persze: a felírásokat csak stilizálta a fiatal képzőművész. Amí egyébként, mint ezt a japán vendégek is készséggel elismerték, nem von le semmit a kertberendezés kedvességéből és művészi értékéből...

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik.
Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel.
(Központi fűtés, hideg- meleg folyóvíz, telefon, stb.)
Polgári szálló — polgári árak!

Miből ered a háborútól féltő gyanakvás?

Az elmúlt héten, — mint a mögöttünk lévő két évtized alatt már annyiszor, — rövid időre ismét végigszárguldott a kontinensen a háboru főregetegének véstjósító előzele s útjában riadt megdöbbenést, kétségbeesett kapkodást, vak-rémületet kavart fel könnyű porfelhőként. Ma ez az „akut” háborus veszedelem már eloszlott fejünk fölül, — mint ahogyan jött és eloszlott az elmúlt két évtized alatt is már annyiszor és annyiszor. Megmaradt azonban továbbra is a világháború utáni időket annyira jellemző, szinte kortünethétként kezelhető „krónikus” háborus veszedelem, mely érzékeny remegéssel állandóan ott vibrál Európa felzaklatott, gyakran inkább csak rémeket látó képzetében. Szinte hisztériának nevezhető már az a gyanakvás és örökké éber, sanda órkodás, mellyel egyik állam figyeli a másiknak minden mozdulatát s amellyel annak minden gesztusában támadást, minden munkájában háborús előkészületet, s még az ekék és boronák acélpengésében is fegyvercsörtetést vél fölfedezni.

Mint az utóbbi években már annyiszor, most — a spanyol vörösek provokálása folytán — ismét Németország volt ennek a háborus vakrémületnek a mumusa. Az új, megerősödött Németország, mely — lerázva magáról a versaillesi szerződés utolsó béklyóit is, — az utóbbi években lázas munkával igyekezett és igyekszik ma is utólrni védelmi fegyverkezése terén azokat a hatalmakat, amelyek az ő teljes lefegyverzettsége ideje alatt óriási mértékben folytatták fegyverkezésüket és erődítési munkálataikat, — most ismét nagyhatalommá, európai tényezővé lett. Mint ilyen, gyakran okoz nyugtalanságot különösen Franciaországnak, mely — a Birodalom vezetőinek ismételt békenyilatkozata s a régi ellenfél felé nyújtott békejobbjá ellenére sem bizik a Harmadik Birodalom békeszándékában, s annak természetesen védelmi fegyverkezésében mindig háborus szándékot sejtet.

A „La Croix” című francia lap egyik legutóbbi számában ismét hosszabb cikkben foglalkozik Németország állítólagos háborús készülődésével s erődítési munkálataival. Mindenekelőtt emlékeztet Serrigny tábornoknak a „Revue des deux Mondes”-ban közölt tanulmányára, mely szerint a Harmadik Birodalom mindent elkövet, hogy országútjainak és autótűjainak katonai jelleget adjon. Ennek az igyekezetnek eredménye, hogy ma már van Németországnak egy hatalmas, a francia-belga határral párhuzamosan húzódó (Düsseldorf—Mainz—Frankfurt—Speyer—Stuttgart—München) sziklaútja, melynek négy elágazása van a határ felé: Köln—Aix-la-Chapelle, Mainz—Saarbrücken, Speyer—Saarbrücken és Speyer—Báls irányában. Másik ilyen köút fut még keleten, a lengyel határral párhuzamosan, Danzig és Kelet-Poroszország felé húzódó elágazással. Ezeket a már meglévő és a jövőben elkészülő utakon a tehergépkocsik — egymástól 15 méteres távolságra és 60 kilométeres állandó sebességgel haladva, — óránként 70 ezer embert szállíthatnak a frontra, az anyagszállításra szánt járművek felét tételezve fel. Fennáll még egy másik szállítási eszköz lehetősége: a gépesített csapatok eddig ismeretlen sebességgel juthatnak át a jobbszárnytól a balszárnyhoz. A hadmozdulatok gyorsasága így megtízszerezhető anélkül, hogy ugyanakkor az élelmezési nehézségek hasonló arányban növekednének.

A lap ezután ismerteti Niessel tábornoknak a „France Militaire”-ban közölt tanulmányát, mely a németeknek a határok mentén folytatott, tisztán katonai munkálataival foglalkozik. A versaillesi szerződés — mint ismeretes — a rajnai övezetben lévő erődítmények lerombolására kötelezte Németországot s ez a lerombolás meg is történt, még mielőtt a szövetséges csapatok a Rajna-völgyét kiürítették volna. A lengyel határon és a Balti tenger partjain azonban Németország fenntartotta meglévő erőit, de minden javítás nélkül, az 1918. évi állapotában. Niessel tábornok szerint ezeket az erődöket — a szövetségek közti ellenőrző bizottság fennállása ellenére — az új időknek megfelelően átalakították, sőt: új katonai erődítményeket is építettek, Kelet-Poroszországban, a poznańi és sziléziai határok mentén. Az ellenőrző bizottság megszűnése után ezek a munkálatok — különö-

sen a Mazuri tavak vidékén — hatványozott lendületet vettek. A nyugati határ remilitarizálása már csaknem teljesen befejeződött. A legfőbb védelmi művek rövidesen készen lesznek. A remilitarizálás munkáját 1934-ben kezdték meg. Az elsőként megkezdett védelmi művek a Majna folyó és Watterau között s a Taunus és Vogelsberg által határolt lapályon keresztül húzódnak. Ez a vonal körülbelül 100 km. hosszú s Aschaffenburgtól Bieberen, Gelnhausen, Wächtersburgon, Büdingenen és Stockheimon keresztül vanúlva Reichelsheimig terjed. Egy másik védelmi vonal, melynek építését szintén 1934-ben kezdték meg, Mosbachtól (az Odenwald hegy lábánál) indul ki és Neckarelz, Gundelsheim, Neckarsulm, Jagsfeld, Heilbronn, Lauffen, Besigheim és Beitzheimon át a Leonberg és Sindelflingen között elterülő vidékig húzódik. (Stuttgartól nyugatra, körülbelül 15 kilométerre). Ezeknek az erődítményeknek munkálatait 1935 őszre fejezték be és ugyanakkor megkezdtek a katonamentesített öv erődítéseinek munkálatait. Ezek a munkálatok akkor készültek el, amikor a németek — 1936 tavaszán — visszafoglalták a rajnai semleges övet.

A továbbiakban a francia lap felsorolja, hogy a régi katonamentesített övben milyen védelmi műveket építettek. Ezek:

1. Egy erődítmény, mely a Fekete Erdő gerincénél húzódik végig, s Pforzheimtől délre körülbelül 30 kilométernyire kezdődik Forbach és Schonmünzach között s Säckingen és Waldhust között végződik, a svájci határon.

2. A Rajna—Moselle hídfői védelmi művek, melyek Eifeltől Hirsbrücken és délen Nahén át Palatínat határáig terjednek. Ez a vonal, mely párhuzamosan fut a watteraui erődítménnyel, Kaiserseschen, Bullaun és Zellen át, az Idar folyó vonala mentén végig húzódva Kienig terjed, majd délfelé halad. Ez meghosszabbítható Mayenon át a Rajnánál Andernachig

Ezeket a nagy védelmi vonalakon túl a „La Croix” még a következő erődöket tartja említésre méltónak:

1. Az eifeli erődök, melyek Kölnnt fedezik.
2. A spessarti és odenwaldi erődök, melyek a Majna és Neckar folyó mentén lévő védelmi műveket kötik össze.

De meggyorsították és rövidesen befejezik azokat az erődítési munkálatokat is, amelyek Emmerich vidékétől (ahol a Rajna a holland határhoz közeledik) Düsseldorff szomszédságáig terjenek.

A lap ezután — hivatkozva a „Manchester Guardian” ilyen tartalmú cikkére — megállapítja, hogy az elmúlt télen megkezdtek a német-lengyel határvonalak erődítési munkálatait is. Közli végül, hogy valamennyi német védelmi rendszert külön megerősített pontok egészítik ki. Ezek azt a célt szolgálják, hogy visszatartsák, vagy megállítsák a főerődítmények elleni támadást.

Mindezek után marad tehát erődítmények nélkül a csehszlovák—német határ. Errendezve a lap közli Niessel tábornoknak a véleményét, aki ebből a körülményből arra következtet, hogy Németország első támadó szándéka Csehszlovákia ellen irányul s ezt a támadást lényegesen megkönnyítik a Birodalom többi határain épült hatalmas erődítmények.

Ime: így festi falra a francia gyanakvás a német háborus szándék ijesztő ördögét.

Szerencsére, az ördög nem mindig olyan fekete, amilyenek festik!

(F. V.)

* Idősebb embereknél, kiknek székletje rendellenes és fájdalmas, sokszor már napi 3-4 evőkanál természetes „Ferenc József” keserűvíz is meghozza a normális bélkiürülést és a kiegészítő anyagcserét s így jelentős könnyebbülést biztosít. Az orvosok ajánlják.

JUNIUS 15. ÉN

az ÁLLAMI SORSJÁTÉK nagy húzása

318.903.600 leif

oszlanak ki a játékosok közül
NE LEGYEN EGYSZERŰ SZEMLÉLŐ!

Vegyen Ön is részt a húzáson. Ha nincs sorsjegye, lérjen be egy sorsjegyáruhoz és kérdezze meg, hogyan vehet részt 250 leivel a nagy húzáson.

ASSZONYOK DOLGA

A konyha körül

Korai gyümölcsök. Az egres és korai cseresznye örömmel látott vendégeink az egyhangu téli gyümölcsök után. Ezre sem vesszük, hogy kissé vizizűnek, savanyuak, annyira örülünk a változatosságuknak. Az egres mártásnak is kitűnő. Ha már érettebb, rendkívül finom befőt- tet készíthetünk belőle. Ha még érettebb, akkor pitetőkészítésként használjuk fel, dzsemnek, zselének és lekvárnak. Az egresmártást készítsük úgy, hogy zsírban pároljuk az egrest. Ha össze- esett, megpárolódott, akkor megszórjuk liszttel, tejjel elhabart vízzel feleresztjük, sózzuk és erősen cukrozzuk. Az egresbefőttet kevés vízzel főzzük, ugyanis maga az egres ereszt sok vizet. Vaníliát teszünk bele és bőven adunk cukrot hozzá. Ha megfőtt, elhabarjuk tejjel és tojás- sárgájával, amitől egészen krémszerű lesz és hi- degre állítjuk. Az egreszselé úgy készül, hogy annyi vízzel rakjuk fel a két végétől megfősz- tott, megmosott egrest, ami éppen ellepi. Ha egészen megfőtt, ritka ruhára öntjük és hagyjuk hogy tízenkét órán át csöpegjen. A lecsöpegett levét ugyanolyan sulyu cukorral főzzük, amíg a próbánál nem látjuk, hogy kocsonyásodik. A ruhán fennmaradt egrest szitán áttörjük és lek- vart főzünk belőle.

Az eper már sokkal értékesebb és változa- tosbab gyümölcs. Színe is rendkívül mutatós. Dzsemet csak akkor főzünk belőle, ha érett. Igen ügyes felhasználása, különösen ha még drága, ha pl. hideg rizsre főzünk egy keveset cukorral, minden víz hozzáadása nélkül; és rá öntjük a tejben és cukorban puhára főzött és tápra tálalt rizsre s hidegre állítjuk. Így kitűnő hétköznapi tészta, míg ha tejszínhabbal kever- jük el a rizst és tetejét is, az eperen kívül, tej- színnel borítjuk, ünnepi ételt nyerünk. Általá- ban igen szerencsés az eper és tejszín találkozá- sa. Ime néhány recept, amely az epereszezonban mind sorra kerülhet és sikerre számíthat.

Eper cognac-crém. Fél kg. eper- ret megmosunk, szitán megszáritunk, üvegta- rakunk és porcukorral meghintjük. Ráöntjük a következő krémet: negyed liter tejet elhabarunk habustól 2 tojássárgával, egy evőkanál rizsliszt- tel, 5 deka cukorral és vaníliával és krémet főz- zünk belőle. Ha a krém kihült, belevegyítünk két evőkanál cognacot, vagy rumot és nyolcad- liter tejszínhabot. Jégre állítjuk.

Eper torta. 3 tojás kemény habjába be- lekeverünk 3 sárgát, 3 deka porcukrot és 3 deka lisztet. Vajazott és lisztezett tortaformában két lapot sütünk. A kihült lapokat eperrel és krém- mel töltjük. Krémje: 3 sárgát két deci tejjel, 10 deka cukorral és 10 lap mosott zselatinnal krémné főzünk. Ha kihült, hozzáadunk két deci tejszínhabot. A tortát úgy töltjük meg, hogy egy sor krémet és egy sor eper rakunk. Számít- sunk egy kg. eper amelyet előzőleg rumos cu- korban áztatunk. Az egészet vonjuk be fehértej- színhabbal és díszítjük eperrel.

Eperkrém poharban. 5 tojássárgát habúste teszünk, adunk hozzá 6-8 evőkanál fehér bort, elegendő cukrot és egy pár kanál at- tört eper, vagy később eper helyett málnát. Ad- dig főzzük tűzön amíg sűrű lesz. Ekkor levesz- zük, tovább verjük és elvegyítünk benne né- hány nyers eper (ha nagyok, felébe vágva). Ru- mot is öntünk hozzá és óvatosan verjük, amíg egészen sűrű lett. Poharakba rakjuk, tetejét tej- színhabbal borítjuk és egy szem eper teszünk a közepére.

Eperdzsem tejszínnel. Mindig két deci tejszínhez nyolcadkiló eperdzsemet számí- tunk. Habverővel óvatosan észkekeverjük, adunk még hozzá két lap fehér zselatint és poharakba töltjük. Tetejére pedig fehér tejszínhabot tes- zünk, amit nyers eperrel díszítünk.

Tejszínhabbal töltött eper tölcsé- rek 4 tojás sulyu cukrot, 2 tojás sulyu lisztet és 4 egész tojást habosra keverünk. Megkent és lisztezett tepsiben kávékanállal apró halmokat rakunk, nagyon távol egymástól. — A massa megolvad és kerek lapok sülnék belőle. Ezeket a lapokat forrón tölcsérekbe formázzuk, amely abban a pillanatban, amikor kihült, for- mában marad. Tölcséreket cukrozott tejszínhab- bal töltjük s eperrel rakjuk meg.

Eper szirupban eltéve. Érett, de nem puha eper megmosunk, megszáritunk és tába rakjuk, soronként erősen megcukrozza. Egy kg. eperhez 4 deka cukrot veszünk. Letakarjuk a- zát és 5 órát állni hagyjuk. Most a cukros le- vet, amit óvatosan leöntöttünk megőzöljük és új- ból ráöntjük az eperre. Ezt a műveletet három- szor megismételjük. Végül üvegekbe rakjuk az eper, ráöntjük a szirupot és pár percig óvato- san gőzöljük.

Kitűnő eperdzsem. Egy kg. eperhez 70 deka cukrot véve, a megmosott és megtisztí- tott eperet tába tesszük, lecukrozzuk és 24 óráig állni hagyjuk. Másnap felforraljuk és óvatosan keverjük. Ezt három napon át ismétjük. Utol- só nap valamilyen alkoholfélét adhatunk hozzá. Üvegekbe rakjuk, lekötjük és gőzöljük. Min- den esztendőben, így az idén is a befőzési sze- zón kezdetén felhívom a háziasszonyok figyei- mét, hogy salicil helyett, a teljesen ártalmatlan és kitűnő konzerválószerrel készítsék a befőtke- ket. Ezt a szert minden patikában megkaphat- ják és ugyanúgy káshégyint kell belőle hasz- nálni, mint a szalicilból. A szer neve „bezoesa- vas nátrium”.

Nyers cseresznye- vagy meggye- ves. 20 deka gyümölcsöt mag nélkül 2 deci víz- zel egy jó órán át áztatunk. Egy sárgát 2 deka cukorral, egy evőkanál tejjel és citromhéjjal habosra keverünk és elvegyítjük a gyümölcse- vel. Ilyen módon minden savanykás gyümölcs- ből készíthetünk nyerslevest, amely kitűnő még ribizkéből, málnából és sárgabarackból is.

(F. M.)

Divatposta

A nyárral együtt beköltözött a ruha- gond. A nyári estélyruhák uralkodó anyaga az organdi és imprimé. Az előbbi a gyöngéd, lá- nyos színárnyalatokat képviseli, a tarka szí- nekben tobzódó imprimék mellett. A nappali imprimé apró-, az estélyi fantasztikusan ragy- mintás.

De visszatérve az organdiruhákra, alig mu- tatnak változást a tavalyiakkal szemben. Általá- ban hasonlítanak nagyanyáink béli ruhái- ra. Erősen ráncolt szoknya, feszes derék; és nagy anyagszárnyakhoz hasonló ahogy di- vatnyelven mondják — pufos ujjak. Látnak egy ilyen fehér organdiruhát, széle a földet söpörte. A szoknya szelétől tíz-tíz centiméterre kétoldalt furcsa dísz ékeskedett: két zöld piros papagájszárny.

Még mindig a nagyesztélyieket viselik, de a ruhák fölé már kecsesen simulnak a prím- pelerinek és bekecskekhez hasonló világos szőr- mekabátok. Apró színes selyemnapernyő a dí- vat.

Az elegáns délutáni és estélyi ruhákhoz retikül helyett napernyőt írnak elő az ameri- kai divatdiktátorok. Az ernyő nyelében ugyan- is vájt üreg van, amelyben elfér egy kisebb pudertartó, a zsebkendő, sőt némi aprópénz számára is van hely.

Nem tudjuk, hogy a mi hölgyeink mennyi- ben teszik majd magukévá a retikülpótló ernyő groteszk ötletét, de valamit javára kell ír- ni néhány vezető divatszalonnak. Azt, hogy

egy idő óta már nem csupán arra helyezik a fősúlyt, hogy a felsőbb tízezer milliomos ass- szonyait halmozzák el szebbnél szebb ruhák- kal, hanem olyan divatötleteken törik a fejé- ket, amely a dolgozó nő ruhádrát teszi minél változatosabbá, elegánsabbá, kevés pénzért és praktikus megoldások segítségével.

Örömmel vettük észre, hogy a ruhaszalo- nokban is kiadták a jelszót: mindent a dolgo- zó nőért! Hiszen a társadalom minden rétegé- ből találunk tevékenykedő asszonyokat a kü- lönböző munkaterületeken, akik a robot órák után elsősorban nők és kétszeresen szépek a- karnak lenni.

Ime, anyagok, ruhák és kalapok a dolgozó nő szekrényéből.

Látnak egy igen csinos, szilvakék könnyű szövetrohát, amely azonban egyszerű szabás- nál fogva irdai ruhának is alkalmas. De könnyen átalakul elegáns kosztümmé, amé- nyiben a ruhához háromnegyedes, bőjju ok- kersárga kockás kosztümkabát tartozik.

A szilvakék, az okkersárga, a bronzbarna és a folytonosan megújuló fekete a nyár kü- lönösen favorizált színei. Érdekes, hogy a kombinált ruhák, amelyek hosszú évek óta nem voltak színen, most újból hódítanak. Lá- tunk egy bájos ruhát a fentemlített sima szil- vakék és a kockás okkersárga anyagból kom- binálva.

Most még nagyrészt a könnyű szövetek, a színes, bolyhos gyapjúk és a gyapjuzsorszet- tek jegyében áll a divat. De nem sokára elő- kerülnek a tompaszínű, vagy édesen ríktó vá- szonkosztümmök.

No és az imprimé! Sok-sok kedves, de igen egyszerű impriméruhát készítenek a szalónok. Itt jegyezzük meg, hogy a télen erősen díva- tos virágdíszek most sem veszítettek vonzó- erejükből, sőt a nyári ruhákra is praktikusán alkalmazzák őket. Például: ez egyszerű, nap- pali imprimére feltűzzük a virágdíszit, amely- lyel máris ünnepélyes estélyi jelleget adunk a ruhának.

Ehez hasonlóan járhatunk el a kalapok- nál is. Ha az alkalom úgy kívánja, angolos szalma, vagy filckalapunkra fátlyolt tűzünk. Nagyon kedves az olyan sötétték, vagy feke- te alapszínű selyemfátyol, amely zöld, piros, vagy kék, csöppnyi pöttyökkel van hintve.

Fiatal lányoknak nagyon alkalmas a prím- tás szalmakalap díszkrét, kevéské, virággal.

Valljuk be, sok nő félve gondol a nyár- ra. És joggal. Mert télen az esti villanyfény meg- szépíti az arcot, a ruhát. A tél divatja: a hos- szu redőkbe hulló ruha nyújtja, nemesíti és alakot.

A nyári ruhák megválasztása ilyenformán fokozott gondot követel. De a mi asszonyaink- nak és leányainknak, ha izlésről és fantáziáról van szó, nem kell a szomszédba menni. B. D.

Nyári divat:

csinos és celszerű ruhák, amelyek ép úgy használhatók sétára, mint kirándulásra, fürdőhelyen és strandon vagy sportolásnál

Bujdosó szépség

Kiss Jenő „Kormos üvegen” című verseskötetéhez.

A napokban, hóna alatti nagy paksaméta irással, beállított egy holgy a szerkesztőségbe és három íróasztal között megállva, a világ legtermesztesebb hangján azt kérdezte:

— Kivel lehet itt versügyben beszélni?!

Kevés híján kibuggyant belőlünk a nevetés és hirtelenében nem is tudunk válaszolni neki. De ő haragosan végignézett bennünket és konokul megismételte:

— Kivel lehet itt versügyben beszélni.

Eelőbb szánakozva, majd némi tiszteletteljes csodálattal néztünk erre a tapasztaltan és merőben tájékozatlan hölgyre, aki nem tudni micsoda bolygóról jött ide, hogy „versügyben” tárgyaljon valakivel.

Micsoda naivitás és megható tájékozatlanság! — hát létezik ma egyáltalán versügy?! Vannak gazdasági és politikai ügyek, vannak valutáügyek és kereskedelmi ügyek és egyáltalán mindenféle ügy van, de versügy... versügy tudommal nem létezik.

*

Mondjuk meg őszintén, hogy a „közvéleményt” nem foglalkoztatják versügyek, a versnél mi sem áll távolabb e megveszekedett világ és baljóslatu korszak közszellemétől.

A száműzött költők — mert költők mindig voltak és mindig lesznek — mint romantikus történelmi korok tépett és fáradt bujdosói a titkos üzeneteket, úgy próbálják átmenteni a verset lázasan és fanatikusan várva egy emberibb és tisztább kor rózsaszínű pirkadását.

A verseskönyvek a szó szoros értelmében „titokban” jelennek meg és amíg például a ötnegyed lelkesezőssel ünnepli a futballistát, aki verbenforgó szemekkel rugdos egy ostoba börgölyöt s e merőben sportszerűtlen sport bajnokainak megélhetést, sőt jólétet biztosít, a kitagadott költők a közöny, a megalázó szegénység jut osztályrészül és éhenhalhat egy halhatatlan verse mellett, ha tehetségét nem tudja más valutában értékesíteni.

Azt mondják, hogy verset már csak a költők olvasnak és sajátmaguknak írják a költők.

Hazugság!

A költők egy tisztultabb, emberibb kornak várják a verseiket — nem akarom azt mondani, hogy az „utókornak”, pedig mégis csak annak írják. Mert a vers nem halhat meg, a szépség örökké üzeni fog, csak egyszer több, egyszer kevesebb lélek fogja fel ezt a titkos értelmű üzenetet, de a költők fajtája eschasesem vesz ki e babonás igézzel tovább adja az üzenetet...

*

A verának, az örök szépségnek ilyen bujdosója, üzenetvivője és hirhozója az a fiatal költő is, akinek „Kormos üvegen” című verseskötete most jelent meg s akinek „fütyögés tiszta, friss” neve van. Kiss Jenőnek hívják. Zsongo, sokhuru lelkén ilyenfajta melodiákba csendül a „petőfi-izü” szó:

„Az utcákon pocsolva van,

a patakok nőnek,

a cipőmnek rossz dolga van,

de csak a cipőmnek.

Minden csapzott, minden sáros,

sehaj, szinte vártam,

az a fő, hogy meztelábos

lelkem nem jár sárban!”

De változatos sokszínű hangjának olyan tragikus zengete és monoton búgása is van, mint az „Oktober 6-iki séta” című vers ez a kozmikus erejű, megrázó vizio:

„Ma — gondoltam — október hatodika van már,

Ófelsége az őz aláírta az ítéletünket,

a vágy, a dal s a szimpátia mellettünk már hiába

[büntet]

hő kétségek ácsolják bitófánkat a bágyadó

[füzesek alján]

s a végzést hullott levelek pergamentjén

örök ujjak szigora lapozgatja.

Már nyolc óra van — gondoltam — nemsokára

higgadt poroszlok jönnek csukaszürke kódokba

[gombolózva]

a csákójukon kódcsépek fénylenek majd

s végzetes csillagok lesznek reávarrva a hajtokára.

Tétovázva forgatom a verseskötetet, mit másoljak még ide belőle? Néhány sort e szűkre-

szabott helyre, amit egy napilap ünnepi jókedvé-

ben adományoz nagylelkűen a költőnek. Mit

idézzek e versekből jellemző, karakterisztikus so-

rokat, hogy a lehetőség szerint megmutassam

Kiss Jenő költői arcképét, elmosódó jellemzés,

üres és pontatlan jelzők, elcsépejt frázisok és ha-

zug mellébeszélés helyett, a saját versein ke-

reestül.

Idézzem-e Kánikula című versének az ihlet

legforróbb izzásában született, ajultán-szép, bő-

dultán hevült sorait:

„A kutak gémje mozdulatlan

a kigyózó ósvény mezéll,

nehéz vizgyöngyökért nyulik

a vályuba a békanyál

Az automobilizmus szenzációja!

Megérkeztek

a világhírű amerikai gyármányu, modern, elegáns, kényelmes és gazdaságos 1937-es típusu **STUDEBAKER-AUTOMOBILOK**

Jutányos árak és kedvező fizetési feltételek

a **STUDEBAKER**-művek gyári képviselőjénél:

az N. B. PERRY automobilvállalatnál

CLUJ, Regina Maria utca 53.

A levegő forró tükörlap, egy-egy fecske nekimegy, távol lila erdőkkkel borzos a fénykódos messzi hegy, errébb báránytelhő béget eső-tejes juhok után...

A „Kánikula” című kis versciklusából másolom ide még ezeket a verseszakokat is, mert nem tudok menekülni babonás szépségük varázsától és úgy érzem, hogy a költészet végtelen tengerének legkekekebb s legtündöklőbb rivieráján járok

a zsembembe széncinke fészkel,

a pillás csend elálmosul,

a kinyílt szemem kék virágát

leszakítja egy álmos ujj

Megfordulok s elalszom, mint a

tiszta szívű emberek,

homlokomra füvek hajolnak

és piros eperlevelek —

Tücsök félnék csápijával ébreszt.

Este van. Szemeim zsongnak,

s sokáig estikének nézem

sötét sóvény felett a holdat —

A foszforos bizonytalanság

halálfejű lepken fénylik,

úgy tűnik mintha mozdulatlan

aludtam volna — ezer évig.

Szinte csoda, hogy létezem még,

hogy haza indulok, hogy még nem

mulok el, mint siket fülcsengés

a lázas végtelen felében.

A „Kertben” című vers, úgy érzem, egyik legtekélyesebb darabja még a kötetnek. Szeretném ide másolni az egészét! Ime néhány sor:

Ó szegények! ti gyomok itt a kertben!

e kertben, hol virág a kiváltság

S ezer másé — csak a tiétek nem,

Száratekat vas törvények kapálják

és félrefont, kétfele hagyományok,

jelezve azt, hogy hány pazar bevállott

nemes növénynek volt már gyom az őse

— s ha tudják is, nem ösmerik be mégse.

Organizația Națională Română de Voiaj și Turism „EUROPA”

București, Str. Doamnei 1. Tel.: 3.9572

központi irodája ajánlja az alábbi furdótelepeken teljes kurtát kedvező árak és kifogástalan feltételek mellett.

CARMEN-SYLVA—MOVILA

a Movilá és a Furdó-szállodában

TEKIRGEIOL-ban

a Stefani villában

SOVATA-furdón

minden komforttal berendezett szállodában és villában.

TUSNAD furdón elsőrendű villákban.

BUZIASON a Grand Hotelben, stb.

Felvilágosításokat nyújt, ingyen prospektust küld és jelentkezéseket elfogad

az **Organizația Națională Română de Voiaj și Turism „EUROPA”**

és annak az országban lévő összes fiókjai, így

Oradeán: EUROPA BANCA DACIA,

Bulevardul Regele Ferdinand 9.

Míg sétálok itt, a kertben alá s fel szemem nem rózsán jár, keres egyre s amikor minden kis burjánra rálel csak megállok némán és remegve.

S míg felém fordul a sok gyomlevélke, tudom: te nézel rám nép: szívem népel te pisolsz rám összehuzott szemeddel,

Elj fogsz, bár gyötrelmekre élez csak,

világ szemében csupán gyom, paréj vagy...

ha én nem fájnám sorsodat, ki fájna?

Hisz én is gyomból szépültem virággá!

Hogyan tudnám még néhány szóban, vagy

rövid idézetben megfogni a „Tönkből sarjadt

vesszők” című versében megrázó erővel össze-

markolt sorstragédiánkat s mit idézzek „Szinval-

lás gyávák mellett” című bodzakerű verséből,

vagy mély és megrendítő proletárverseiből, egé-

szesen a döbbenetes erejű, véresen csörtető „Sebzett

vadkan”-ig. Forduljunk szelidebb hangulatok

felé. És hagy idézzem „Nyirfa” című verseinek

lengé, álom-szép poézisát:

Ugy képzelem, a gyökere kigyulladt

s most füstként száll fel belőle lenge törzse,

fennebb bomlani kezd s egyre lazul, majd

hús lombba oszlik el, feltündöklöve.

Ó, nyirfa! Te szép illat-áldozat, mit

a jámbor Föld mutat be Istenének,

levegő nem nyom el, szél meg se hajlít,

mint Abel áldozata szállsz az égnek.

Nem akarom s talán nem is tudnám Kiss

Jenő verseit kritikálni; e kritikátlan korban s a

napilapok kritikátlanságában, úgy érzem ez

nagyképesség volna és minden bizonnyal hiva-

tottabbak is vannak, akikől Kiss Jenő biztosabb

és találabb bírálatot kap. Meg aztán bevallom:

elfogult vagyok minden ihletett verssel és úgy

érezem, hogy Kiss Jenőnek csak ihletett versei

vannak — fehérrizsú ihletett versei — mert lel-

kendező, lázas hirvivője ő a titkosértelmű szép-

ség üzeneteinek. Azért idéztem e pár sort, amit

jóformán találmra ragadtam ki, hogy beszéljenek

magukért s beszéljenek helyettem s akinek

füle van a hallásra, az hallja meg őket. Hallja

meg és leljenek a lelkében visszhangra. Én meg-

hallottam és megértettem őket és visszhangként

üzenem Kiss Jenőnek egyik versével:

Ne aggódj, Jenő, ne aggódj, ha mind

kevesebb lesz az igaz szó s az igaz biztatás —

barátaid hullnak, akár hajszáidat, de azért

[ne aggódi,

Ha már mindenki elhagy, kapod magad s kimégy

[a mezőkre,

hol régi híved a lelkes golyahír

és rajong érted minden kőkénybokor.

Mért aggódsz hát, mért aggódnál tehát,

a szeretet nem múlik el csak állényegül —

lám a pipacs vörös borral közönt fel

majd vállukra kapnak a fák

s úgy visznek téged által a tavaszon,

visznek, hangos virágokat kiáltva!

Kiss Jenő „Kormos üvegen” című versesköny-

ve a Szépművés Céh kiadásában jelent meg.

Vásárhelyi J. Emil művészi és ihletett raj-

zai díszítik a könyvet.

*

Ugylátszik, hogy mégis csak van „versügy...”

Vagy legalább is vannak olyanok, akiknek

„szívügye” a vers.

Kiss Jenő is ilyen.

Sőt azt hiszem, hogy az ő számára nem is

léteznek egyéb ügyek.

És ezért igazi költő Kiss Jenő.

Nem ígérete, hanem értéke, komoly értéke a

transzylvan magyar lírának. **Bélteky László.**

KERESZTREJTVÉNY

19. (262.) szám.

Beküldte: Fazekas Sándor

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13					14	15		16		17	
18				19				20		21	
		22		23		24	25			26	
27		28				29					
30	31		32			33	34		35		36
37		38		39		40		41		42	
		43	44	45				46		47	
48	49		50						51		
	52			53					54		
55		56			56a			57	58	59	
60	61			62		63		64		65	
	66			67				68			
69						70				71	
		72			73	74				75	76
77		78			79			80			
81				82		83				84	

Megfejtésül beküldendők: Vízszintes: 4., 24., 48. + függ. 15., 80., 83. Függőleges 16., 19., 56., 57.
Beküldési határidő: június 16.

Vízszintes sorok:

1 Mutató névmás. 4 Szerzetes. 8 Ebben nincs semmi. 10 Régi angol énekes. 13 Szibériai néptörzs. 14 Szerencsejátékos. 17 Népszerű állat hangja, ékkel. 18 Felülről lefele mozgásba hoz. 19 Amerikai területmérték. 20 Női becenév. 22 N. beszúrással exotikus állat. 24 Elég ritka női név. 28 Beduin + e. 29 Az első négy betű királyi megszólítás; a többi angol munkásvezér neve. 30 Állati lakhely. 32 Női név. 34 Kérdő szó. 35 Afrikai állam. 37 Előbb jött, mint mi. 39 B-vel Csehország régi neve. 41 Német ökör. 42 Fűszer. 43 Fém. 45 Aktus évvégén. 47 S. T. 48 Régi közmondás, de ma is áll. 52 Időhatározó. 53 Arábiai tartomány + hús. 54 Fordított névelő. 55 Nógató szó. 56 Enyém, idegen nyelven. 56-a Nem gátol, nem tartóztat. 58 Irányhatározó. 60 Helyhatározó. 62 Idegen kötőszó. 63 Nem szabad. 65 Papírmérték. 66 Vízből szabadítanak. 68 Katonák szálása a szabad ég alatt. 69 Első négy betű birtokos; a többi egy angol dráma hőse. 70 Európai nemzet többes számban. 72 A „vasi” ikerszava. 73 Idővel legény lesz belőle. 75 Itt nincsenek hegyek. 77 Közlekedési vonal. 78 Első négy betű idegen „nelkül”, — a többi IV. Béla alatt jött; bár előbb is voltak. 80 Inkább átszurta a feleségét, mintsem törökkézbe kerüljön. 81 Kétféle szőlőfaj. 82 Mutató szó. 83 Perzsa költő. 84 Tép, szaggat.

Függőleges sorok:

1 Vissza női név. 2 Elhetetlen. 3 Figyelmeztető. 4 Forró égővi lakhely. 5 Névelő. 6 Rovar fejlődési állapot. 7 Egy kis folyó. 8 U. az, mint a 8. vízsz. 9 Versműhely. Kiseb szokatlan szó. 10 Ékcserevel befedés. 11 Sir. 12 Téli csapadék. 15 Folytatása a vízsz. 48-nak. 16 Sokszor ilyen a téli idő. 19 Szárnyas emlős névelővel. 21 Női hang egy zavaró betűvel. 22 Nem közönséges. 23 U. az, mint a vízsz. 39., de névelővel. 25 U. az, mint a függ. 22. 26 Lemélyítette. 27 Szomorú vágyódás. 31 Házi állat bihorián. 33 Első hat betű Amália idegen kiejtéssel; a többi megszűnik egész lenni. 36 Házi állat. 38 Dal. 40 P-vel konyha. 41 Eladás. 47 Szabó teszi. 49 Öreg szárnyas. 50 Első négy betű megtörtént dolog; a többi idegen női

név. 51 S. Z. 55 Mutató szó. 56 Éknélküli ügyetlen. 57 Verbuvál. 59 A. J. 61 M-mel előkelő üdülő hely. 62 Női becenév. 64 Több az elégnél. 67 Idegen nyelven kilenc. 69 Ősi férfinév. 70 Gajdolás. 71 Női becenév. 74 Vissza u. az, mint a vízsz. 37. 75 Fanyar gyümölcs. 76 Finom cigarettá dhány. 79 Mint a függ. 51. 80 Idegen névelő fonetikus.

A 17. sz. keresztrejtvényünk helyes megfejtése:

Emlékezet, Kistarcsa, Lusitania, Egyenlítő, Salon.

Helyesen megfejtették: Patyánszky Erzsébet, Fuchs Ottó, Ráduly Gyula, Szébeny Gergő, Oberst Béla, Sáhni Bertalan, Kistoronyi József, Szilom Julia, Sos Jolán, Vörös Sári, Bodor Manci, ifj. Sultész József, Medvés Károly, Szabó Józsefné, Dombrády Gyula, Dombrády Dóra, Csavár Endre László, Lázár Béla, Papp Mózes, Simits Erzsébet, Bucs József, özv. Záknoffy Antalné, Benedek Judit, Misztrik Károly, Dombrády Ferenc, Lakatos Irén.

A jutalomkönyvet Vörös Sári nyerte meg. Elküldöttük.

Aprohirdetések

Aprohirdetések díja szavanként 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb aprohirdetés ára 30 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény.)
Cím a kiadóban 10 lei.

Lakás

Kiadó

egy szoba, előszoba, konyha és éléskamara augusztus 1-re. Oradea, Parcul Stefan Cel Mare No. 19.

Rendezett

udvarban egy szobás lakást, lehetőleg fürdőszobával, konyhával, kamrával keresek aug. 1-re. Cím a kiadóban.

Kiadó

1 és 2 szobás lakás. Oradea, Str. Codrilor 11

Különbejárati

utcai és udvari butorított szoba kiadó. Oradea, Str. Nicolae Jiga 11-A. szám.

Kiadó

uri családnál a központban különbejárati, elegánsan butorított utcai szoba. Oradea, Str. Bratianu 21.

Különféle

Szentképek,

szép keretben, olcsón eladó. Str. Treb. Laurian 13 sz., udvarlakás, Oradea.

Színes és finom fehérnemű himzést vállalok. Szabó J. Oradea, Georgehe Lazar-u. 5.

Női ruhavarrást vállalok, házhoz is megyek. Cím: özv. Palády, Oradea, Strada Bratianu No. 24.

Oktatás

Zenker Margit

szalonja vállal angol, francia női ruhavarrást Legmodernebb szabás tanítás. Oradea, Bulv. Regele Ferdinand 44.

Andrási Ede

zenetanár országos nagyb. Oradea, Strada Alexandri 13. Egyéni képzés, mérsékelt díjak. Felvétel szerdán, szombaton.

Alkalmazás

Gyermektelen

házaspárt keresünk házmesternek. Ertekezni: Oradea, Pavel-u. 24. alatt.

Bejárónót

keresek azonnalra, lehetőleg középkorú nők jelentkezzenek. Cím: Oradea, Str. Pasteur 13

Erdőkezelő,

perfekt fatisztviselő, puha és keményfás ajánlkozik. Fazekas S. Salonta, Oradea, Str. Grigorescu 27. szám.

Adás-vétel

1 ebédülő kredenc,

1 ebédülő szék eladó. Oradea, Str. Pasteur No. 37.

Központban

35 éve fennálló elsőrendű fényképezési műterem betegség miatt sürgősen eladó. Cím: Keresztessy, Oradea, P. Mihai Viteazul No. 14.

Eladók

különféle kőműves szerszámok, csüngő állvány, deszkák, szin, istállóknak is megfelelő. Érdeklődni: Oradea, Str. Vasile Conta 20.

Eladó

egy jókarban levő mély gyermekkosci és egy konyha sparhelt. Oradea, Averescu-u. 37.

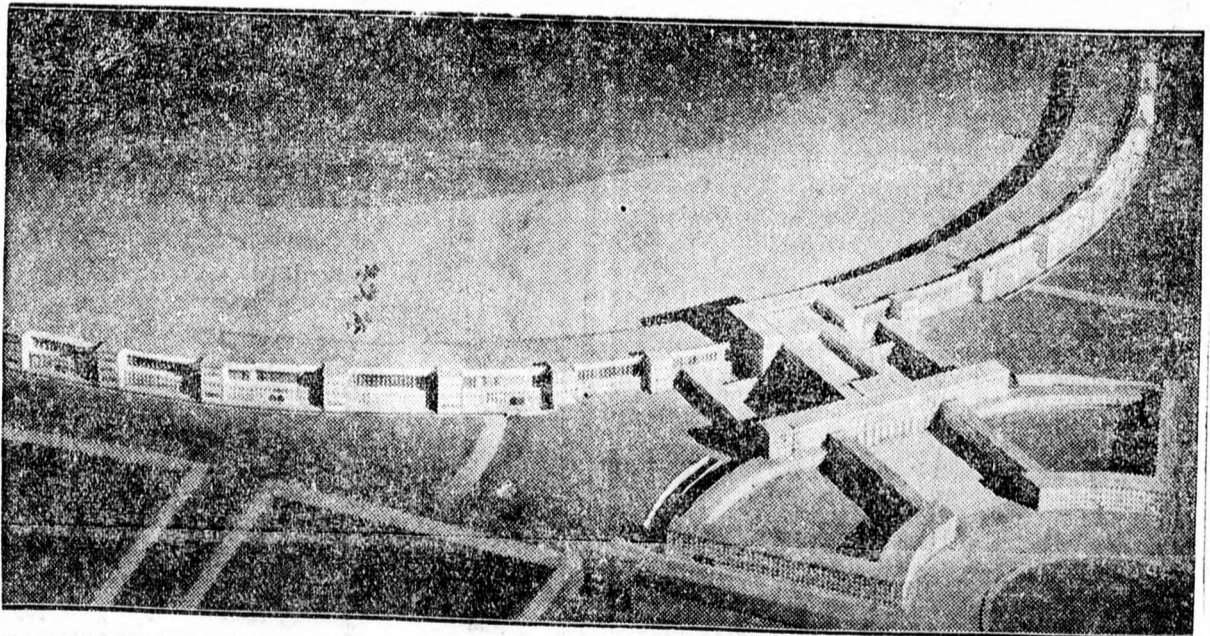
Prima antik perzsák, antik ezüst és képek eladó. Oradea, N. Zsigmond No. 9.

Hálószoba

és különféle butorok eladó. Megtekinthető 5 óráig. Oradea, Strada Moldova 45.

PUHA ÓLMOT

állandóan vesz a Szent László-nyomda r. l., Oradea, Str. Regele Carol II. 5. szám.

Az új berlin-tempelhofi repülőtér modellje, amely a nemzetközi légi forgalom részére készül

Készült a Szent László-nyomda Rt. körtorgógépén, Oradea, Strada Regele Carol II. No. 5.